AUSTAVINDEN

ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

Årg 10 1988 Nr. 3 & 4

Smånytt fra bygda

Det meldes at Bård Jensen m/frue har forlatt bygda til fordel for Bergen. Hans søster Jorunn, med mann Leif Slåttli, og barna Kjetil, Kim, Linda Marianne og Cecilie Har allerede flyttet inn. Vi ønsker dem velkommen, og konstaterer at barnetallet dermed har økt i bygda. Det er vi svært glade for.

Nye beboere er det også kommet i Gundersenhuset, etter at Rolf Gundersen har flyttet til Narvik Sykehjem. Her har Rita Sivertsen og Dag Richardsen flyttet inn med 2 barn. Vi ønsker alle velkommen til bygda og håper de vil trives her.

Da skolen startet opp i høst var det med en ny elev fra Virak, Lars Flønes Ravn på Brubakken er nu blitt skolegutt.

Også i fjøset på Gundersen er det kommet nye beboere, nemlig 2 hester. Vi viser til egen artikkel inne i bladet.

Osvald på Bakkan, var utsatt for ei trafikkulykke i høst. Han ble påkjørt av en bil ved havna i Narvik. Etter et kortere opphold på Narvik Sykehus er han nå i god form. Det har ikke lykkes Austavinden å skaffe rede på hvordan det gikk med bilen.

Den lenge planlagte utbygginga på Brubakken er nå endelig på det nærmeste utført. Resultatet blei et prektig nytt bad + gang. Dette har igjen ført til at Austvindens trykkeri for anledningen har flyttet inn fra fjøset til gammelbadet. Det er noe usikkert hva det nye navnet på trykkeriet skal være. Før het det jo som kjent Fjøstrykk. Det meldes at forslagene har vært mange.

Også i fjøset til Toril og Gunnar Hansen, er det kommet ny beboer. Enda en hest er flyttet inn. Dermed er hesteantallet kommet opp i 3.

TAKK FOR SIST...

Endelig er vi her igjen. Vi iler til og beklager at Dere ble snytt for Austavindes høstnummer. P.g.a. tekniske problemer med trykkeriet, var det ikke mulig å komme ut med vårt høstnummer, vi smeller derfor til med et Julenummer som faktisk er et dobbeltnummer på hele 54 sider!

Vi håper at det skal innholde noe for en hversmak. I den anledningen passer det kanskje å minne på at vi går inn i et nytt år. Dermed starter en ny årgang av Austavinden "JUBILEUMSÅRGANGEN", da både Austavinden og Grendelaget fyller 10år i 1989. Skal Austavinden fortsatt komme ut, trenger vi både nye redaksjonsmedlemmer, og andre skribenter både fjernt og nær.

Virak 19.des. 1988.

Kjell-Olav Ravn

Grendelaget's
juletrefest blir i
år på Grendehuset
4.juledag kl. 17^{00}
Ta med matfat og
nissepakke til barna.
Vel møtt!

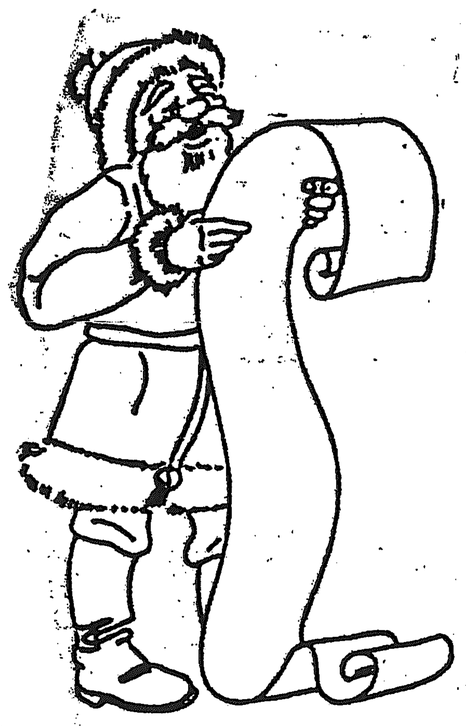

NYTT FRA GRENDELAGET

Arbeidet i grendelaget har ikke akkurat vært i høygir i år, men vi får trøste oss med at alle lag arbeider litt tungt av og til.

Vi ble enige om at vi skulle gå gjennom vedtektene for Grendelaget på forrige årsmøte, og det har styret gjordt. Vi ber medlemmene om å gå igjnnom styrets forslag til endringer, og komme med evt. andre forslag til vedtekts-endringer.

Endelig har husstyret og grendelagsstyret i samarbeid fått satt opp gitter foran kjellervinduene, som noen kanskje har observert. Kanskje blir regninga på vindusglass blir mindre på neste års regnskap.

Kommunens folk har vært og sett på taket til grendehuset, men har gitt klar beskjed om at det ikke finnes penger til noe arbeid nå. Så spørsmålet er, skal vi ta på oss kostnadene og arbeidet selv og få refundert utgiftene når komunens økonomi blir bedre?

Grendelaget har skrevet brev til Ofotens bilruter, for å undersøke muligheten for at Ankenesruta i steden for å stå parkert på Sjomnes kunne kjøre hit til bygda en gang om ettermiddagen og en gang om kvelden.
Direktør Kolbjørn Dalin sier i en telefonsamtale med Grende-laget, at vi ikke kan få svar på spørsmålet før for-handlingene med fylket om neste års tillskudd er ferdige. Dalin sier han ikke er uvillig til å vurdere saken.
Vi venter og håper!

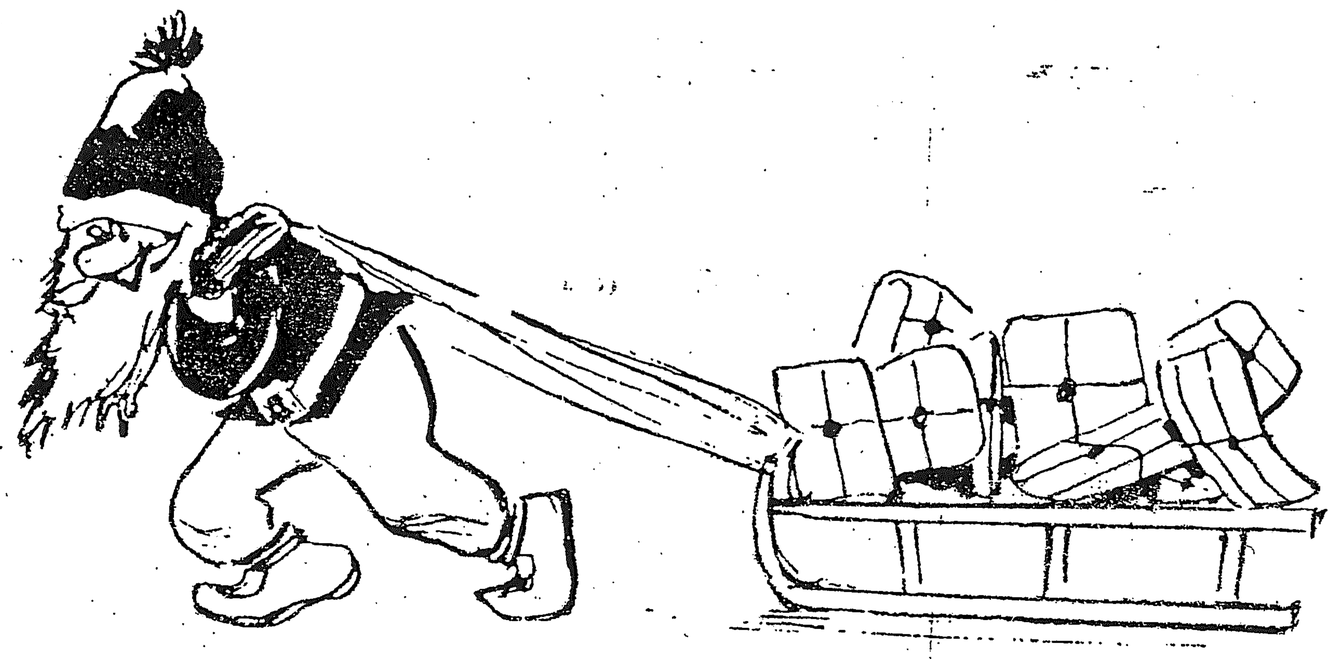

Husstyret og grendelagsstyret ble enige om å ta ett års pause med Julebasaren,og det var nok fornuftig.
Vi gikk ut med et Julelotteri, men du verden det var tungselte lodd. Det er så alt for mange loddbøker ute å går, se bare i "Fremover" hvor mange trekningslister som trykkes g.
I forbindelse med trekningen, inviterte vi til førjulstreff på Grendehuset, men uten den helt store responsen fra bygdefolket. Kanskje inviterte vi til kaffe for langt inn i adventa?

Grendelagstyret ønsker i allefall alle Austavindens lesere

EN RIKTIG GOD JUL OG ETT GODT NYTT ÅR.

For Grendelagsstyret

Anita

Grendelagt er 10 år i 1989, så la oss få opp aktiviteten i jubileumsåret!

Vedtekter

FORSLAG TIL VEDTEKTSENDRINGER, FRA STYRET I GRENDELAGET:

Grendelagstyret har utarbeidet en del forslag til endringer av enkelte av paragrafene i vedtektene for Vidrek grendelag. De fleste endringer er endringer som allerede er gjordt i praksis, slik at det er snakk om ei justering av vedtektene.

Under vil du finne vedtektene i sin helhet slik de er pr.idag, så kommer styrets endringsforslag. Her er bare de paragrafer som styret ønsker å endre tatt med. Slik at de resterende paragrafer består slik de er i dag.

VEDTEKTER FOR VIDREK GRENDELAG

§1. Formålet med grendelaget er
- å fremme felleskapet og stimulere til samvær og hygge i bygda , og
- å bidra til å løse felles problemer, og være et organisert talerør utad i spørsmål som angår Vidrek.

§2. Fullverdig medlemskap kan tegnes av alle fastboende og grunneiere på Vidrek. Alle fullverdige medlemmer over 16 år har stemmerett. Unntatt er ungdoms/fritidsutvalget, der stemmeretten er satt til 14 år.
Støttemedlemskap kan tegnes av alle utflyttede Vidrek-folk. Støttemedlemmer har ikke stemmerett.
Årskontingenten er satt til kr.10.- pr. medlem.

§3. Grendelaget sitt arbeid blir leda av et styre som velges på medlemsårsmøtet blandt de fullverdige medlemmene. Det velges formann, nestformann, kasserer, sekretær og et styremedlem. Årsmøtet kan i tillegg suplere styret med 2 styremedlemmer dersom forholdene tilsier dette. Det velges dessuten minst 2 varamenn. Dessuten velges 2 revisorer.
Årsmøtet velger en valgkomite på 3 medlemmer, med formann. Grendelagsformannen velges for 1 år. Styremedlemmer ellers velges for 2 år. Etter første årsmøte går halve styret ut etter loddtrekning. Formannen må ha motkandidat dersom han stiller til valg etter 2 år. Styremedlemmer kan gjenvelges. Styret velges ved skriftlig avstemning.

6.

§4. Det skal kalles inn til årsmøte hver høst med minst 14 dagers varsel. Årsmøtet skal behandle styrets beretning, regnskap og valg.
Ellers innkaller styret til så mange møter som det finner formålstjenelig.

§5. Styremøter holdes så ofte som styret finner nødvendig. Styret sammenkalles vanligvis av formannen. Sakene avgjøres ved simpelt flertall. Forhandlingene i styret skal protokollføres.

§6. Vedtektene kan endres på lovliginnkalt årsmøte,dersom endringene får 2/3 flertall blandt de frammøtte. Lovendringsforslag skal gjøres kjent samtidig som det innkalles til årsmøte, sammen med beretning og regnskap.

§7. Faste utvalg velges på årsmøtet, men medlemsmøter,evt. styret kan opprette utvalg også ellers i året, eller suplere eksisterende utvalg.
Funksjonstida i utvalga er fram til neste årsmøte, eller til ei sak er avslutta, dersom det skjer før årsmøtet.
Utvalga konstituerer seg selv, men skal til enhver tid ha en årlig leder. Årsmøtet, evt. styret, peker ut hvem som skal innkalle til første møte.
Utvalga står ansvarlig overfor styret.

§8. Bladstyre for "Austavinden" velges på årsmøtet. Bladstyret skal ha en redaktør som står ansvarlig overfor grendelagsstyret, og bladstyret skal velge en kasserer for bladet blandt bladstyrermedlemmene.
Abonnement på bladet koster kr.20,- pr år. Blad som sendes i posten koster kr.10,- pr år i tillegg.

§9. Styrer og utvalg fungerer ut kallenderåret, og de nyvalgte trer til fra 1.januar.

§10. Laget er politisk og religiøst nøytralt.

(Vedtatt på stiftelsesmøtet 4/11 1979,
revidert på årsmøte 16/11 1980)

Og her er altså styrets forslag til endring av følgende paragrafer:

§2. Fullverdig medlemskap kan tegnes av alle fastboende og grunneiere på Vidrek. Alle fullverdige medlemmer over 16 år har stemmerett. Unntatt er ungdoms/fritidsutvalget, der stemmeretten er satt til 14 år.
Støttemedlemskap kan tegnes av alle utflyttede Vidrek-folk. Støttemedlemmer har ikke stemmerett.
Årskontingent og abonnementavgift på "Austavinden" fastsettes av årsmøtet.

§3. Grendelaget sitt arbeid blir leda av et styre som velges på årsmøtet blandt de fullverdige medlemmene. Det velges formann, nestformann, kasserer, sekretær og et styremedlem. Årsmøtet kan i tillegg suplere styret med 2 styremedlemmer dersom forholdene tilsier dette. Det velges dessuten minst 2 varamenn. Dessuten velges 2 revisorer.
Årsmøtet velger en valgkomite på 3 medlemmer, med formann.
Grendelagsformannen velges for 1 år av gangen. Styremedlemmer velges for 2 år av gangen.
Styret velges ved skriftlig avstemning.

§4. Årsmøtet skal avholdes hvert år i februar, og innkalles med minst 14 dagers varsel.
Årsmøtet skal behandle styrets beretning, regnskap og valg.
Ellers innkaller styret til så mange møter som det finner formålstjenelig.

§7. Faste utvalg velges på årsmøtet, men medlemsmøter, evt. styret kan opprette utvalg også ellers i året, eller suplere eksisterende utvalg.
Funksjonstida i utvalga er fram til neste årsmøte, eller til ei sak er avslutta, dersom det skjer før årsmøtet.
Utvalga konstituerer seg selv, senest 14 dager etter årsmøtet, og skal til enhver tid ha en ansvarlig leder.
Årsmøtet, evt. styret, peker ut hvem som skal innkalle til første møtet. Utvalga står ansvarlig overfor styret.

§8 og §9 Styret foreslår at disse paragrafene går ut.

HUND OG HEST

Hest, har du kjøpt deg hest ? Hva blir det neste, elefant ?
Slik uttalte en kamerat av meg seg, da han fikk vite at jeg hadde kjøpt meg hest.
Jo, el efant kunne jeg sikkert ha prøvet, bare jeg hadde hus som den kunne oppholde seg i.

Siden jeg var liten, har jeg vært omgitt av dyr. Jeg har fortsatt med det gjennom mange år.
Som liten gutt var jeg ivrig i fjøset, hvor jeg krøp over og under både ku og kalv. Jeg husker at jeg gråt store krokodilletårer når det ble nevt slakting, eller noen kattunger skulle avlives.
Jeg ønsket meg hund den gangen, men pappa sa nei. Han var redd for at vi kunne få en hund som ville jage og skade bufe.
Du får vente til du en dag stifter egen familie, og avgjør selv hva du kan ha.
Jeg har tatt ham på ordet. På det meste har jeg hatt 17 hunder, 2undulat 2 kaniner,og 3 katter.
Sist sommer solgte jeg endel hunder, og den eldste lederhunden i spannet mitt, døde av mavedreining. På det tidspunktet så jeg vintersesongen spolert, uten"Taika" til å lede spannet. Nå har heldigvis hennes datter tatt over, og hun virker solid.
Laila, min yngste datter har i flere år ønsket seg hest. Da vi i sommer var på besøk ved Bogen ridesenter, hvor både hun og jeg fikk ri en hel dag, bestemte vi oss.
Jeg kjøpte meg en Lettdøl, en 9 år gammel vallak. Han lyder navnet Billy - Boy. Dette var en noe spesiell hest. Han lot seg kun håndtere av kvinner. Da han kom til oss,ville han ikke inn i stallen, slik at Torild måtte tilkalles som nødhjelp, og med fast hånd geleidet han inn i boksen. Oss mannfolk ville han ikke ha noe med å gjøre. Han har muligens hatt konfrontasjoner med "det sterke kjønn".

Jeg var delvis redd ham det første døgnet, da det er lenge siden jeg har hatt kontakt med slike store dyr. Jeg følte meg faktisk liten ved siden av en slik muskelbundt.
Jeg prøvde meg med både "fy, og på plass", uten at det hjalp større.
Etter som dagene gikk, tilbrakte jeg mye tid i stallen og inne i boksen hos Billy Boy. Jeg oppdaget fort at det var paralleller mellom hunde-og hestedresur på det psykiske plan. Det som skiller mest mellom hest og hun fant jeg ut, måtte være at hesten har større evner for å tenke og forutse ting, en hunden. Videre husker den bedre uten at ting gjentas flere ganger. Det viktigste er å skaffe seg tillit, og la denne bli gjensidig.
Jeg arbeidet mye med dette. Det ble også rettet mange spørsmål til Gunnar og Torild. Disse svarte og rettledet meg etter beste evne. Jeg går ut fra at mine spørsmål, må ha virket både dumme og amatørmessige. Det var allikevel bra å få rettledning av erfarne hestefolk.
Så kom Tryggen til gårds. Han er en 8 år gammel Fjordings vallak. Tryggen bærer navnet sitt med rette, da han er både trygg og snill. Han ble fort populær blandtungjentene i bygda, og det var han de ville ri på. Det ble mange rideturer på marka både for meg og Laila. Etter en tid tok vi turer opp til kirkegården, og videre til Hammarstorhaugen.Ridning i skogen var en egen opplevelse.En søndag utpå høsten bestemte vi oss for å ri til fjells.Vi pakket niste og kaffekjele, og dette ble festet til hestene på skikkelig cowboy manèr, og turen gikk mot Helligdagsvat net. Det hadde regnet kraftig de siste dagene, slik at det var sleipt i skogbunnen.
Da vi skulle opp Øverkråbakkan, sklei hestene flere ganger, og det var på hekta at de ikke falt.

Det hadde neppe vært særlig hyggelig å falle med 500 kg. over seg, men det gikk bra.

Her viste Fjordingen seg som en overlegen mester til å ta seg frem. Han klat ret med Laila på ryggen, sikkert opp over de sleipe svabergene.
Jeg kom meg også etter hvert opp, selv om "Billy" var noe urutinert med slik fjellklatring.
Turen gikk greit opp til Hellidagsvat net, hvor vi stoppet ved Åsheimhytta.
Her tok vi oss en velfortjent hvil. Hestene ble sluppet løs, og gikk og beitet. Laila og jeg spiste matpakke, og drakk kaffe. Hestene kom bort til oss og fikk en sukkerbit av og til.
Vat net lå blankt og stille, og skogen sto i sin fargesprakende høstdrakt. Himmelen var høy og klar, og det var vidundelig å se på.
Stemningen med hestene, som var sammen med oss, gjore turen til noe spesielt.
Vi startet opp igjen, og red videre forbi hytta hannes Kåre, og opp til Klubbvat net. Her snudde vi og dro tilbake. Turen ned gikk greit.
Nedenfor Helligdagsvat net, traff vi på en elg. Det vi oppdaget da var at Billy Boy var livende redd for elgen. Jeg fikk meg en runddans inn i småskogen, med steiling og gomping, før jeg fikk roet han ned.

Vi kom tilslutt velberget ned. Det er bare et problem for oss som vil ferdes i naturen med hundespann og hester er i bygda. De gamle stiene er helt nedgrodd av kratt, slik at man må bryte seg frem.
En del kvisting og rydding, vil gjøre underverk, da vi har et vakkert fjell og fint turterreng, som vi må bevare, og bruke.
Vi planlegger nå turer opp mot Røfjellet og Klubviktinden til sommeren.
Jeg håper da at vi får med oss Torild med følge, slik at det blir 5 hester med på turen. Det hadde vært artig. Er du klar Torild ?

Til slutt en liten bønn fra hesten til oss mennesker.

Mitt liv varer ca. 20 til 30 år, enhver adskillelse fra deg betyr sorg for meg, tenk på det før du anskaffer meg.
Gi meg tid til å forstå hva du forlanger av meg.
Gjør meg tillitsfull- det er hele mitt liv.
Vær ikke sint på meg lenge av gangen, og lukk meg ikke inn som straff.
Du har ditt arbeid, dine venner- jeg har bare deg.
Snakk med meg-selv om jeg ikke forstår dine ord, så forstår jeg, når din stemme gjelder meg.
Før du slår meg, så tenk på at min kropp, mine ben, lett kan knuse deg, men jeg gjør ikke bruk av min makt.
Når du blir irritert på meg, fordi du selv har det travelt, så tenk på at jeg kans har vondt i magen, kans gikk jeg forlenge i solen, kans er jeg bare trett og lei av den grunn.
Ta deg av meg når jeg blir gammel- også du blir gammel en dag.
Vær alltid hos meg når jeg har det vondt. Alt blir lettere for meg hvis jeg ser deg.
Vet du at jeg aldri glemmer hvordan man er mot meg.

Så vil jeg tilslutt få ønske alle lesere en riktig god jul, og et godt nytt år.

Hans Gundersen

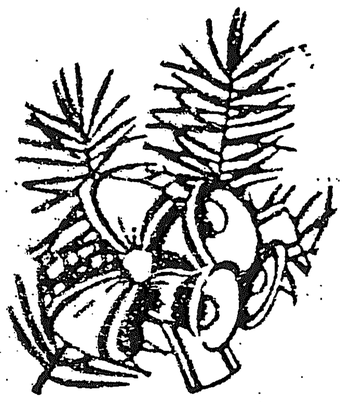

Vinter

Gyldent solskinn over grønne plener og trær som star med skjønne vekslende farger. Rogntrær med store røde klaser av modne bær. Rosentrær og blomster står ennå i full flor. Bakom bygda ligger skog og utmark oppover mot høyfjell og tinder som har fatt nysnø på toppene. Fargespillet i skoglandskapet kan vanskelig beskrives. Solnedgang gjennem skyene har også sitt fargespill, før en lun og mørk kveld roer det hele ned. I morgen er det fridag og Tore og jeg skal plukke ripsbær. Liksom gjøre matauk for familien.

Morgenen kommer, lys og vakker. Men landskapet er totalt forandret. Matauken kan vi glemme, fordi det ligger 30 cm. snø over hele vår lille verden ! Min barndoms biskop Berggrav kalte landet her nord "Spenningens land ". Landskapet er virkelig brått blitt spennende og trolsk. Trærne er blitt til store hvite troll som står og luter mot jorden. Ripsbuskene er blitt til store duger av tung bløt snø. Det er vrient å plukke bær med votter på. Vi vil heller slå nye rekorder for lange tider framover -håper vi. Det tar selvsagt litt tid før vi finner fram skiutstyret og kommer oss uti marka. Og her er det ennå mer eventyrlig trollstemning enn nede i hagen! Spor etter både gående og flygende skogsvesen over alt. Vinteridyll på sitt beste, som et fint gammelt julekort! Men det er verken vinter- eller juletid, fordi vi skriver bare den 24 september.- To tre dager senere er "vinteren" over og borte. Derimot er det helt "normalt" at vinteren griper til med frostnetter pa denne tid. Gå ikke panikk om gulrot, kål og flere andre vekster "sitter fast"! La frosten ga tilbake til jorden, vinteren tar den med seg og forsvinner igjen. Dine kjære produkter har fortsatt sin kvalitet og mange levemaneder.

Novemdermørke, -med stadig tidligere kvelder. Sola er borte, bare restene av ho synes som veike gule flekker på fjella i nord. Tørt avbæreføre med kalde dager og tindrene fullmånenetter. Neste dag regner det kanskje, og dagen derpå er det snøslaps som "fryser på" og gir store plager med frosne bildører/lås. Vintertid med så mange slags problemer.-Men annonser og butikkvinduer er alt godt igang med å overbevise oss om at jula er like om hjørnet.

Adventtiden er mørketid på sitt verste. Vi er likesom lengst inn "mørketidstunnellen". Men vi veit at snart "snur" sola, og vi ser nesten lyset i andre enden av tunnellen! Julens forventninger om gaver, familietreff og godt matstell, -og selvsagt fin julesnø. Før vi likesom har enset oss er ogsa nyttåret ferdigfeiret.

Men vår vinter kan også la oss oppleve denne tiden med mildvær, barmark og grønne plener. Ja jeg veit om at det var drevet pløying i denne tiden!-Men dette ville vel jærbuen kalle "normale" vinterforhold.

Knakende kalde januardager med snøføyke hvor du ser. Det er likesom baksiden av midnattsolbildene av landet vårt her langt nord for polarsirkelen.- Stopp opp litt likevel. - Fatt mot min venn, vi ser igjen disse rødgyldne slør på fjellene i nord!

Det gir oss likesom litt mere mot til å gruble over selvangivelsen.

Februardager, kanskje med tomme vannbaseng og frosne vann- og kloakkledninger. Alt blir så primitivt med både mattstell og renhold. Men vi gleder oss sammens med kjøttmeisen i den lave "nysola" !

Storaustavind som har feid alt av snø i store skavler helst der vi ikke vil ha snøen. Ja, når det ikke er mere snø, så søper kulingen skitt, sand og jord så vinduene blir helt gråe.- Og neste dag ligger fjorden speilblank. Du stuper i frysebokseu etter frossensilda og prøver deg med uerssnikene. Litt kaldt blir det sikkert på bare fingrer utpå fjorden. Marssola har da ikke så mye varme å sette opp mot kong Vinter. Oppe i tangsteinene rusler en trofast budbringer om vår og sommer. Han vasser i issørpe og sier "debit debit",-og har tro på bedre tider. I rute er han også- skal etter gammelt ord være på Loppasanden (Vest-Finnmark) til den 25 mars.

Og så en soldag hører du en annen reisende venn. Der sitter han på låvetaket med trillende sang, mens han speider ivrig etter en liten stærfrøken. Og kommer ho, flakser han ivrig og viser frem sin enebolig,- et gjeldfritt stærbur på låveveggen. Han får oss sannelig til å tro, at no er sannelig vinteren slutt. Bare for just denne [illegible]en. Tvilen kommer igjen alt om kvelden, når nordavind

og snøkave fosser over oss så vi knapt ser nabostua. Men likevel seirer troen slik det heter i visen, "jeg tror, jeg tror på sommeren". Jærbuen har sådd sine gutrotåkrer. Også vi har såkasser med fargeglade frøposemerking ferdigsådd- på kjøkkenbenken. Vi er opptatt av fuktighet og spiringsvilkår. Selv skjomtinden kan ikke sjenere sola i sin stadig høyere dagseilas ov er himmelen. Og ho er mer enn fargeprakt, ho gir også varme. Det ser vi på de stadig voksende istapper under taket, og isfrie asfaltveger. Selvsagt har vi mye glede med vidunderlige skiturer i skog og fjell. Men vi er nesten glad over å bli ferdig med påsken og masete "turister". Utolmodigheten blir så stor, at vi måker vekk snø og vinter fra jordbærland og hage. Og løser prydbuskene for vintersurringene. Snøskavlene "svetter" i sol og milduvær. Vi hjelper til med traktoren og skyfler vekk snø og is fra grønnsak- og potetåkrer. Det renner og tiner over alt. Spar vi opp litt svart jord, er vår elskelige lille linerle like ved deg. April og vinteren er endelig tilende.

Folk staser seg opp og går i 1,- og 17maitog. Men de veit hvor de bor, og beholder langunderbuksa eller longsen under stasklærne. Snøelinger er vanlig begge disse festdagene. Ja, litt kvit "vinterlighet" kan vi få over oss også når vi feirer pinse sist i mai eller først i juni. Mens bjørka står halvt utlauvet og de nye kålplantene blir blå i snøen.-Noen mener vi kan ikke snakke om vinter -i juni, det er jo vår! Men slike år har vi ikke noe vår. Vinteren går likesom rett over i sommeren, om det da blir sommer. Det er da vi sammens med Ivar Åsen ønsker" han var i eit varmare land".- Tross alt dette t r o r vi at i morgen blir det bedre. Og så blir det raskt omslag. Junisnøen forsvinner fortere enn hin septembersnø, det er snart St. Hansog sola står på sitt høyeste! Det blir virkelig jubelvær med fryd for oss alle som går og kryper, flyver og svømmer på land og vann. Vi fryder oss alle sammen, endelig er VINTEREN OVER! Og vi rare mennesker i polarmørket, vi har glemt hele vinteren. Den var jo igår! Idag bor vi i midnattsollandet igjen, dette "spenningens land" som hin prelat kalte det.

Og vi senner en takkens tanke for at vi får bo og leve her oppe i vinterlandet. Trygg for store "rystelser. flommer og tørke.

Kanskje syns vi litt synd i de normenn som er emigrert til "de varmere land", når de savner litt vinterlig julestemning!

Tekko.

Nordnorske Jule-skikker

Jula er i våre dager den største høgtida i året med store forberedelser som begynner allerede tidlig i adventa. Det skal kjøpes julegaver til store og små, julekort skal sendes, mange kakesorter skal bakes, juletre skal kjøpes eller hogges og pyntes, og ribba eller kalkunen skal i steikovnen. Alt dette hører til ei "tradisjonell" jul for de fleste, men slik har det ikke alltid vært. Mesteparten av dette er uten basis i de gamle nordnorske juletradisjoner.

Hvordan var så den gamle nordnorske jula?
Juletradisjonene varierte naturligvis en god del i en stor og variert landsdel. Embetsmenn og handelsmenn hadde sine skikker, byfolk sine, dalbønder og kystfiskere sine skikker, og der var visse forskjeller mellom nordmenn, samer og kvæner. Likevel er der så stort fellespreg at vi kan snakke om en rekke juleskikker som var typisk nordnorske.

Det som mange i dag vel synes er viktig: juletreet, julegavene, julekort og nissen - alt dette manglet helt. Juletreet er jo bare ca. 100 år her i landet, og enda yngre hér nordpå. Her mangla jo både furu og gran i mange bygder. I flere bygder kom juletreet først i 1920/30 åra, og i enkelte bygder, især de læstadianske, er vel ikke treet riktig godtatt i dag heller. Julegaver var det heller ikke. Men det var gammel skikk at alle skulle få noe nytt av klær til jul, om ikke anna så votter eller lester, og tjenerne fikk gjerne et ekstra klesplagg - det kaltes juleklapp, og det var gjerne avtalt som en del av årslønna. Men det med kjøpegaver, eller gaver bare for å gi noe, det kom seint.

Det er kommet i løpet av dette hundreåret, kanskje så seint som i 30-åra i enkelte bygder. Og nissen - også han kom seinere. I stedet var det i jula andre og langt farligere vesen, som julegeit og julesveiner. Julegeita var et slags troll eller oversanselig vesen i geiteham, med ei side av kjøtt og ei av stein. Ho kom ved juletider og holdt seg helst i vedskjulet. Ho var god å ha når barna skulle holdes i age i den travleste julestrida. Julegeita er kjent over store deler av landsdelen, og var virksom langt inn i dette århundret. Julegeita hadde naturligvis også en julebukk. Men julebukk blei helst nytta av ungdom og andre som i romjula kledde seg ut og gikk i julebesøk. Hensikten var å gjøre visitt uten å bli gjenkjent, og så skulle man sjølsagt ha traktering.

Det var 2 - 3 viktige særmerker ved den gamle jula. Jula var for det første et kjærkomment avbrekk i et ellers slitsomt arbeidsliv. Til jul skulle alle arbeidsredskap bæres ut av stua der det ellers blei karda, spunnet, strikka, vevd og bundet garn. I jula skulle alt arbeid kvile. Utrustinga til vinterfiske av mat, klær og bruk skulle være ferdig til jul. Slaktinga og tilberedning av kjøttet, tresking og maling av korn skulle være unnagjort til jul. Øl skulle være brygga der dette var vanlig, vinterveden skulle være heimkjørt, og der skulle være nok opphøgd til heile jula.

Den andre gleda med jula var julekosten. Den vil vel mange av oss i vår overdådighet, finne noe mager og ordinær, men med spartansk kosthold ellers i året, blei høgtidskosten noe de så fram til med stor forventning - enten det var lefsa, gomme, kjøttrull til frokost eller lutefisken eller kjøttmølja til julaftens middag eller sjølve julegrauten. Den var ofte av risengryn, helst oppå gryta et lag med rømmegraut, hvis man hadde klart å pine eller spare så mye rømme. Ellers sa mannfolka at husmora eller tausa skulle sitte på fjøstaket julenatta. Kjøttmat, gjerne steik, skulle det være til juledagen. 2. dagen gjerne fiskemat, helst kveita. Fikk de ikke den, heitte det at mannfolka skulle sitte på nausttaket julenatta. Kakene var: hvetebrød, goro, sirupskake og grovbrød og kanskje kjøpkringle.

Det tredje man så fram til i jula, var anledninga til samvær med andre, for heller ikke det var så liketil for mange med spredt bosetning og med det daglige strev som hindrning. De som kunne, dro til kirke juledagsmorgen, enten med båt eller med hesteskyss med bjeller og stas. Men de fleste måtte nøye seg med å holde kor, som det heitte, d.v.s. heimeandakt av far eller gamlefar, med postillelesning og salmesang, for julesalmene var de gamle, kjære som vi også synger. Juledagen var den riktige store høgtidsdagen, ikke julekvelden som nå. Da var det stor synd og uskikk å gå bort fra heimen, og barna skulle ikke ut og leke. Men fra 2. juledag var det full sving med besøk i nabogårdene, både av barn og voksne. Dette kjenner vi jo til på Vidrek. Det var skam å gå Jul-Per på første juledag. Jul-Per blei han kalt som gikk på besøk på første juledag.

Det var faste skikker og tradisjoner forøvrig. Alt skulle være reint og trivelig. Huset skulle være vaska, kopper og messing nypussa, heile huslyden skulle i storstampen og kles i reint tøy. Det skulle pyntes i stua med einerkvister og hakkes

eine på golvet. Og da juletreet endelig kom, var det einertreet som først gjorde nytta, oftest med einergreiner i en rett trestamme av furu eller bjørk.

Jula blei oppfatta som en lysfest, og det blei støpt lys til jul. Det blei støpt helligtrekongerslys med 3 armer, og på julaften skulle talglys og trankoler settes i alle vinduene eller i alle rom, så heile bygda var opplyst.

Lussilangnatt, 13. desember, var natta da dyra kunne snakke, og den var også regna for den lengste natta i året - så da sa veren:"Lussinatta ho e lang", og sauen svarte: "Ja, ho e lang som to".

Så var det juleskåka, som har vært særegen for denne landsdelen. Den var knytta til lillejulaften eller julaften, og det var alltid ris - bjørkeris - med i spillet.

Så var det i jula og nyåret alleslags merker, tegn og varsel eller andre spådommer ved inngangen til et nytt år. Skulle det bli et godt kornår, ville fiske slå til, blei jenta eller gutten gift i år eller skulle noen dø i det nye året? Og det var mange måter å fravriste framtida si hemmelighet. Var det stjerneklar himmel julenatta, skulle det bli godt med moltebær. Julaften eller nyttårsaften kunne og kokka gå 3 ganger rundt huset baklengs med tvåra eller ei glo fra grua, da fikk ho gjennom ruta se hvem som skulle dø i det nye året. Og ville den ugifte vite om sin tilkommende, var det bare å sette seg til kl. 12 jule-eller nyttårsnatta med ryggen mot døra og et speil framfor seg, så kom han eller ho inn døra.

Kom et menneske tilfeldig forbi, måtte han i alle fall smake av julematen - ellers bar han jula ut av huset, og det var riktig ille. Ja, om det så var de usynlige julesveinan, så skulle de ha traktering. Derfor sto matbordet ferdig pådekt heile julenatta.

Men også jula måtte ha en ende, sjøl om ho var lang. Til 13. dagen skulle ho i hvertfall vare. Den dagen var regna som en slags helligdag enda inn i dette århundret. Helst skulle jula vare til 20. dag jul (13. januar), så lenge skulle i hvert fall julematen vare, for da skulle det være samme oppdekning som juledag. Da kom han "Knut og jaga jula ut". Men striskjorta og havrelefsa var nok tatt i bruk før den tid - rokken og veven på plass i stua, og karfolket hadde ordna det siste av bruket, for Lofotturen skulle gjerne ta til denne dagen.-

God jul!
Marit.

DEN BITTELILLE NISSEN.

Den lille nissen hadde nu sovet i et helt år, og her en dag våkna han, men han syntes ikke at han var orntlig kvil heller, så han lå i den bittelille senga og lata seg riktig godt, for det var så varmt og koselig under det bittelille teppet han hadde over seg. Der lå han og koste seg og tenkte fram og tilbake på mange ting, og sånn hadde nissen det den første dagen etter at han hadde våkna. Men etter ei lang stund han hadde ligget slik og tenkt på mange ting, kom han plutselig på den der fine, lille nissekjerringa han møtte i fjor til jul, og da var han plutselig lys våken. Han hoppa ut av senga i full fart, sto på golvet og strekte seg alt han klarte og bøygde seg litt opp og ned før han merka at det var isekaldt i huset hans, og da tenkte han at nå måtte han fyre i ovnen, og nissegubben for i full fart over golvet bort til ovnen og dro fram vedkassen sin, men der var det fritt for ved,og han måtte ut i vedskjulet sitt for å hente ny ved, og huttetu det gruva han seg fælt til, for ute var det veldig kaldt, men det han

ikke visste, det var at ute var det et fryktelig uvær. Ja, det var nesten storm, og da nissen hadde kledd på seg nisseklærne og fått på seg nisseskoan og tok i dørhåndtaket og lukte opp døra, da for døra opp med ei sånn fart at han mista taket i døra, og nissen blei så forfært over det som skjedde at han blei stående i døråpninga og ikke skjønte noen ting helt til han fikk seg en orntlig sneføyk over øyan, men da våkna nissen orntlig, og da var han snar å få igjen døra. Å du verden, for et uvær det var ute, tenkte han. Hva i all verden skulle han gjøre nå? Jo, han måtte ut å hente ved, for han måtte fyre i ovnen for å få det varmt, og så var han veldig kaffetørst også. Men ute blåste det så det ulte i tretoppan, og sneen fauk i alle retninga i uværet. Korsen skulle han komme seg ut og hente ved i et sånt vær? Det ~~Det~~ lurte han lenge på, men han måtte ut. Det fikk ikke hjelpe. Han åpna døra en gang til, men da holdt han godt fast i døra og åpna den bare litt, og så lurte han seg ut og lukte døra godt igjen etter seg. Men med det samme han slapp taket i døra, så kom det ei vindkule og blåste på nissen så han for over ende og rulla som en ball bortover marska og for forbi vedskjulet og langt bort over skogen helt til han for på hau i et einekjærr, og der stoppa han. Å du verden, tenkte han, korsen skulle det her gå? Han klarte jo aldri i livet å komme seg tilbake igjen til huset sitt i det uværet. Det var det verste uværet han hadde vært ute for, men han måtte jo tilbake igjen, og han måtte inn i vedskjulet først for å hente ved så han kunne få fyr i ovnen sin og få seg en tår nissekaffe,men uværet det bare økte på det. Etter mye om og men så kom nissegubben seg laus fra det der einekjærret og kunne ta peiling på vedskjulet for å hente ved, men korsen? Han måtte prøve å krype på alle fire, for da fikk ikke vinden så godt tak i han, og det klarte han. Det gikk fint, og han kom seg inn i vedskjulet, og der stappa han ved-pinna i alle lomman han hadde, så han så ut som en vedstabel som kraup i motvind bort etter marka. Men etter mye strev, så klarte han å komme seg inn i huset sitt og fikk fyrt i ovnen og kokt kaffen sin, så nå hadde nissen det koselig og varmt. Men ute blåste det enda mer, og det var veldig kaldt, så nissegubben lurte fælt på korsen han skulle klare å komme seg den lange veien til nissekjærringa med den store sekken med alle de fine jule-gavan til barna nede i bygda. Så kom han på at kjelken sto under all sneen og sikkert frossen fast i marka. Å jøss, korsen skulle det her gå i det her uværet? Nei og nei, tenkte nissen, det var bare et slit hele tida, og nissen ble veldig lei seg, men etter

ei stund han hadde sittet der med kaffekoppen sin og spist noen gode brødskiver og et par smultringer som han hadde fått hos nissekjærringa i fjor på hjemveien, blei han i litt bedre humør, for nå gledde han seg veldig til å møte nissekjærringa igjen, så han gikk ut og grov fram kjelken sin med den bittelille nissespaden sin og fikk kjelken laus i fra bakken, ~~men~~ det var en veldig tung jobb,men nå var det gjort. Det var bare å legge sekken på og binde den godt fast, så den ikke ramla av i stormen, og så bar det i vei. Det blåste mye enda, men heldigvis var det ikke så mye sne som ifjor, så det var lettere å drage kjelken i år. Det var motvind og et veldig snekov, men nissen sto på, og han sleit og drog det lille han klarte, så etter en hel dag klarte han komme fram til hytta der nissekjærringa bodde. Da han så hytta, så han at det kom røyk av skorsteinen, og da skjønte han han at ho var hjemme, og at ho hadde fyrt i ovnen,og at ho hadde det varmt. Da nissegubben kom forbi hytta, sto nissekjærringa i vinduet og så at nissegubben kom, og da gikk ho ut på trappa og tok godt imot den stakkars lille nissegubben som hadde godt den lange veien i det forferdelige uværet, og han var så sliten at nissekjærringa nesten måtte støtte han inn. Da nissegubben var kommet inn og satt ved ovnen for å varme seg, gikk nissekjærringa ut og henta inn sekken med alle julegavan, så de ikke skulle bli ødelagt. Ute blåste det enda verre enn før, så da nissekjærringa kom inn,sa ho at det var det verste uværet ho hadde opplevd, og nissegubben var helt enig. Han kunne ikke huske et slikt uvær før, og sånn satt de og prata om det uværet i mange daga. Stormen øka på, og de visste ikke si arme råd korsen de skulle komme seg seg ned til bygda med alle julegavan til alle de snille små ungan på Grendehuset. Det var alt for sterk vind til at de to små nissan kunne gå ut, men inne hadde de det veldig koselig, varmt og godt. Mye nissekaffe hadde de og mye nystekte smultringer som nissekjærringa hadde laget, og der satt de to små nissan og prata og prata i mange daga. Ute ble stormen bare verre, og da sa nissekjærringa til nissegubben at om det nå skulle bli fint vær, så ville de ikke rekke fram til juletrefesten likevel. Da svarte nissegubben at i år var det sikkert noen store nissa ute som tålte et sånt uvær, så ungan i bygda fikk sikkert julegava i år også. Da foreslo nissekjærringa at de kunne gjemme det de hadde laga til julegava til ungan til neste jul, og det var nissegubben enig i, og dermed blei de sittende og prate i sju lange og sju breide, og til slutt fore-

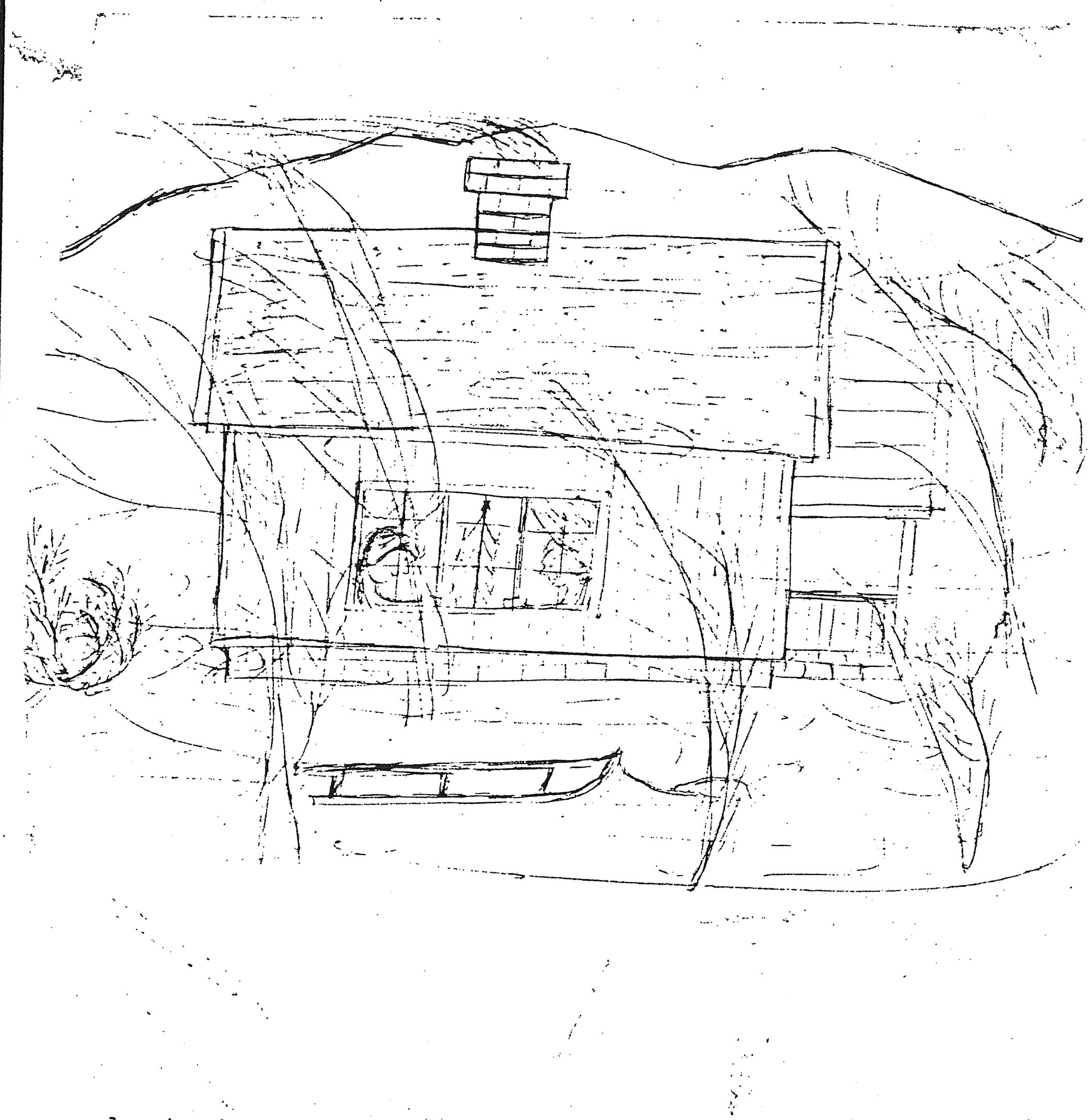

slo nissekjærringa at nissegubben skulle bare bli hos henne, for det var alt for stykt vær ~~ute~~ for en sånn liten nisse å gå ut i. Neida, sa nissekjærringa til nissegubben, du skal bare bli her hos meg du! Vi skal vel alltids få tida til å gå fort til neste jul, og det var nissegubben enig i, og dermed stenkte de døra og la mer ved i ovnen, så de fikk det riktig varmt og koselig.

Så får vi se til neste år om det blir bedre vær! I alle fall får dere ha

en riktig god jul
og et godt nyttår!

Hilsen fra Jan på Åsheim.

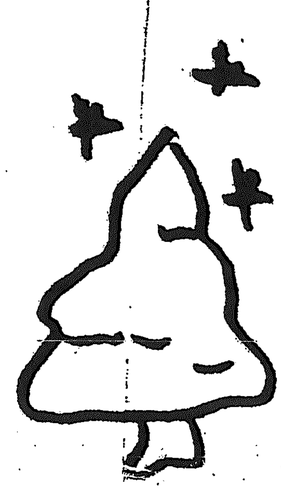

Barn & Ungdomssider

God jul

REBUS:

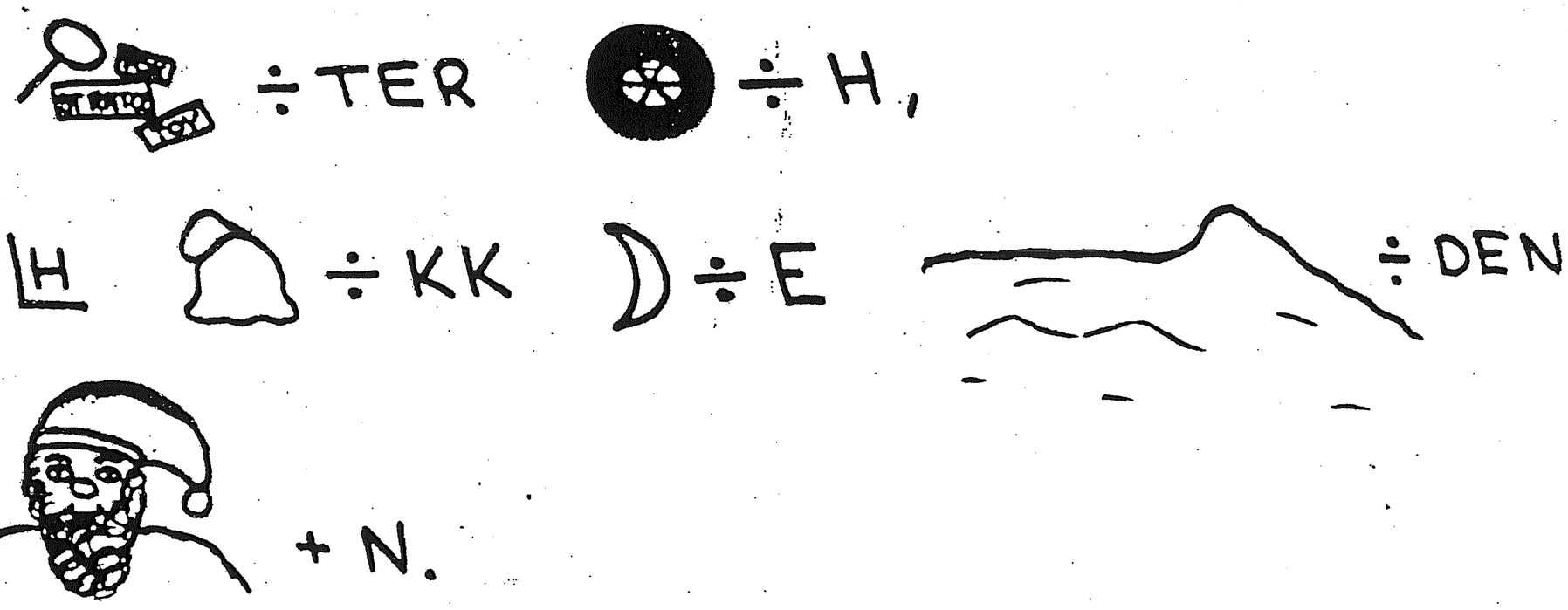

UNGDOMSGRUPPA.

Ungdomsgruppa er fortsatt i gang.Vi starta sist i oktober.
Vi har fått ny basketball,nytt bordtennisnett,nye bordtenniskøller
og tre små nye bordtennisballer.Nå er vi i full gang med vaffelkakesteking,
fordi vi har fått vaffelmix.Det er vi glade for.
Vi skal ha juleavslutning den 16. desember.

Jule-
X-ord

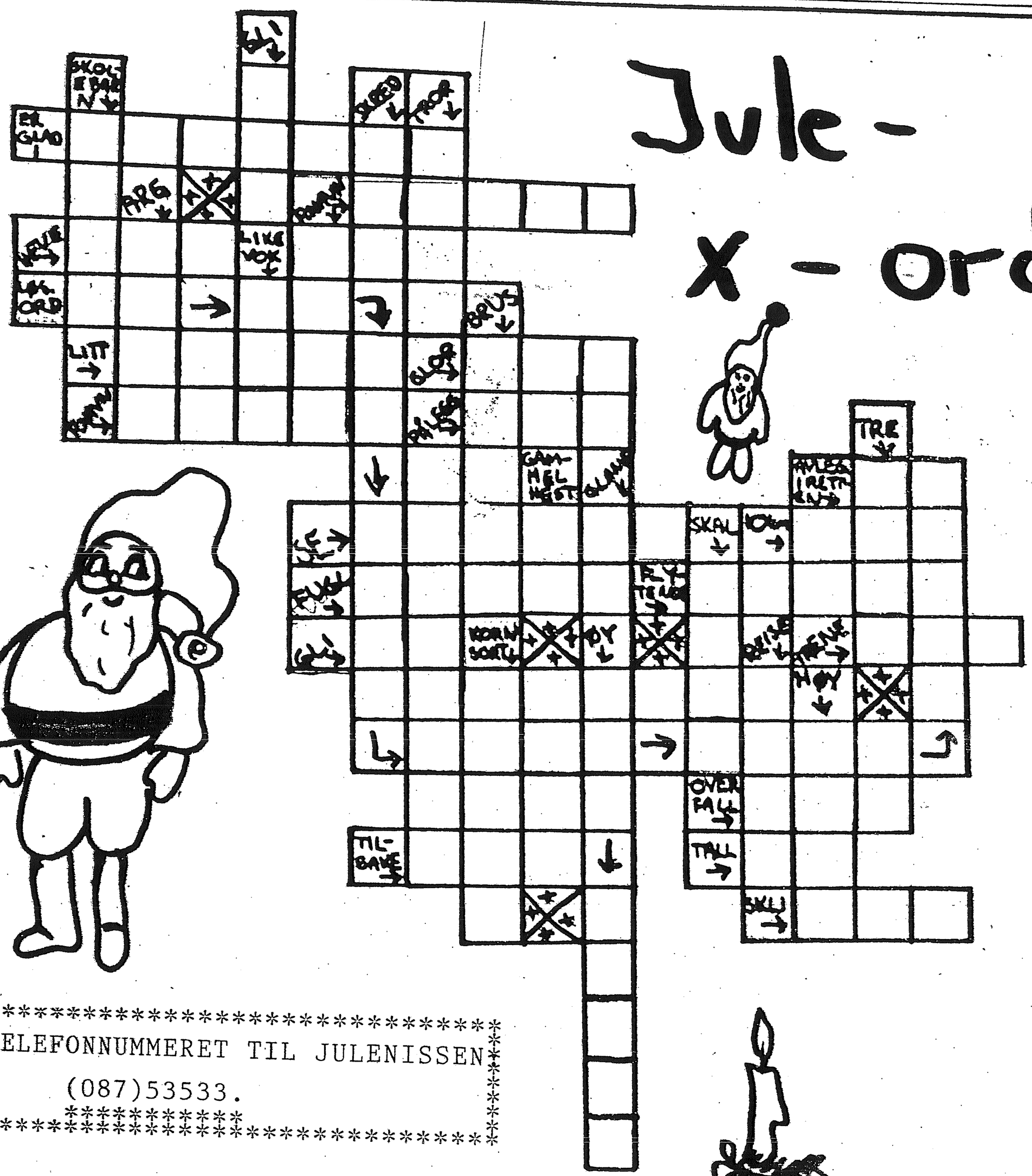

****
TELEFONNUMMERET TIL JULENISSEN
(087)53533.
****

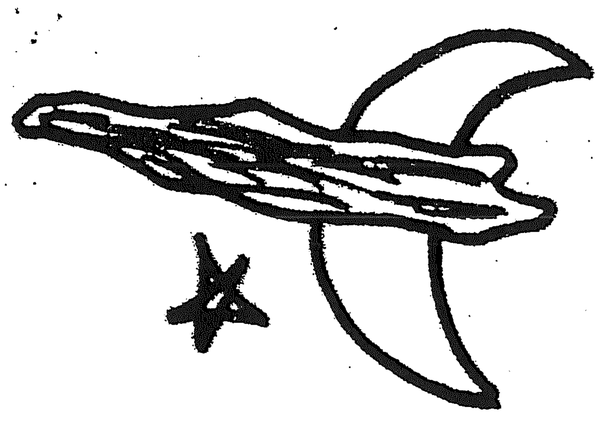

-Å,så trøtt jeg er av,all denne klagingen på skatten! Alle burde betale skatten sin med et smil.
-Det har jeg forsøkt,men de ville ha kontanter.

Kunden:Si meg,har dere krokkodillesko?
Ekspeditøren:-Ja da,hvilket nummer bruker krokkodillen deres?

VINNERE VED

Virak Sanitetsforening's

BASAR 20. AUGUST 1988.

1 Hardangerløper m/2 brikker	Albert Olsen, Vidrek.
1 strikket rød barnegenser	Klara Wollan, Ibsens vei 10, Narvk.
1 heklet løper	Mathias Kristensen, Villaveien 81, Narvik
1 vegglampe	Nils Dahl, Vidrek.
1 strikket grå barnegenser	Nina Sæther, Erik Hansens v. 2, Bjerkvik.
3 heklede duker (sett)	Ellen Solvang, Elvegård.
1 sengesett	Ingrid Kongsli, Vidrek.
10 kg. farin	Sissel Kolpus, Ankenesv. 127, Ankenesstr,
1 sett heklede kjøkkengardiner	Ingebjørg Eilertsen, Vidrek.
1 håndveske	Edna Reinholdsen, Beisfjordv. 120, Narvik
2 glasskåler	Olga og Nils Dahl, Vidrek.
1 heklet barnejjole	Eldar Bakkemo, Tangveien 6, Ankenesstrand
1 dukkeseng	Berit Figenskau Lind, Reinveien 9, Narvik
6 dessertskåler	Stian Olsen, Grøtavær.
1 kaketine Tupperware	Klara Wollan, Ibsens vei 10, Narvik.
1 bordgrill	Jørn Andrè Eilertsen, Vidrek.
1 lastebil byggesett	Yngve Dahlberg (Lindgård, Ankenes).
1 heklet sengeteppe	Kristoffer Prytz, Ballangen.
2 lysestaker m/nuperettmansjett	Elsa Sætherstad, Mo i Rana.
1 pledd	Svein Ravn, Vidrek.
1 brodert duk	Janne Mikalsen, Ballangen.
1 dartspill	Harald Lundberg Nikolaisen, Ankenesstrand.
1 heklet pute	Anna Ravn, Vidrek.

Ga 10.000 kr til CT-aksjonen

Gjennom basar har lille, men aktive Virak Sanitetsforening fått inn 10.000 kr som går til aksjonen for å skaffe en CT til Narvik Sykehus.

SIDE 11

FANTASTISK GEST:

Virak Sanitetsforening ga 10.000 kr til CT-aksjonen!

Det er helt galt å tro at det er på de store og sentrale stedene at det *virkelig* skjer, — det som er uttrykk for samhold, varme — og giverglede. Vidrek er såvisst ikke noen utkant av Narvik kommune, selv om den ligger et par mil fra byens torv. Det pulserende liv i form av E6 går gjennom bygda, og sommerstider passerer tusenvis av motorkjøretøyer, men de etterlater lite, bortsett fra eksos og støy.

Nei, det som skal skapes av verdier må bygda skape selv. Og man har en indre kjerne av arbeidsvillige personer, og noen av dem står tilsluttet Virak Sanitetsforening. Offisielt teller denne foreningen 24 medlemmer, men som det gjerne skjer: som oftest er det bare 6—7 aktive som trår til når det trenges.

Og disse, sammen med flere av de øvrige i bygda, ca 30 i alt, var søndag ettermiddag samlet i Vidrek Grendehus for å bivåne litt av en begivenhet.

Etter at lege Kjell Viggo Samuelsen, assistert av Terje Dahl, begge medlemmer av aksjonskomiteen for anskaffelse av et CT-apparat til Narvik sykehus, hadde vist en spesiallaget video om dette verdifulle instrumentet, kunne sanitetsforeningens formann, Ingebjørg *Eilertsen*, tre frem og overrekke en sjekk på 10.000 kr som et håndslag og en videre inspirasjon til det arbeide de deltar så aktivt i.

Man kan gjerne stille spørsmålet: — Hvordan er det mulig for en forening med 6—7 aktive, på et ganske lite sted, å kunne gi en så storslagen gave.

— Vel, etter lang tids forberedelse arrangerte vi siste sommer en basar i grendehuset, og det ble 100 prosent klaff. Utenom vår egen bygd, fikk vi besøk fra Herjangen og Bjerkvik, fra Narvik, fra Kjeldebotn og Ballangen, bare for å nevne noen — og i løpet av denne ene dagen fikk vi inn disse 10.000 kr som vi nå kunne gi til CT-aksjonen. Vi hadde øremerket vår basar til dette formål, og givergleden var nærmest enorm, sier Ingebjørg Eilertsen til Ofotens Tidende. Vi er veldig glade for det gode resultatet og at også vi har kunnet medvirke i en så stor sak.

Og de 30 tilstedeværende søndag ettermiddag ble godt traktert, med kaffe og bløtkake, nystekte vafler, og mere til.

Virak Sanitetsforening står frem som et eksempel for andre.

Disse klippene fra "Ofotens Tidende " 8/11 1988, trenger vel ingen flere kommentarer.

Juleknask

Sjokoladesigarer ca.75 stk. 175 grader ca 10 min.

175 g smør eller margarin
1 dl sukker
2 dl(125 g) hasselnøttkjerner
3 dl hvetemel
2 ss melk eller fløte

Garnering:
50 g kokesjokolade

Rør smør og sukker hvitt.Tilsett malte eller finhakkede nøtter og melet.Rør tilslutt i væsken.
Rull deigen ut i fingertykke lengder. Legg dem ved siden av hver-andre på smurt bakeplate eller bakepapir.
Skjær alle lengdene opp samtidig i 5 cm lange biter,og fordel kakene på bakeplaten.Stek midt i ovnen til de er gylne.
Avkjøl på rist.Smelt sjokoladen i vannbad,og dypp den ene enden av kakene i sjokoladen.Oppbevar i tett boks.
Kakene må avkjøles godt før de legges i tett boks.
(Det lønner seg å pynte kakene med sjokoladen samme dag de skal serveres.Da holder de seg sprø.)
**********§§§§§§§§§§§§§§§§**********

Minttopper ca.60 stk. 175 grader ca. 10 min.

1 dl melis
200 g smør eller margarin
1 dl potetmel
4 dl hvetemel

Garnering:
100 g mørk sjokolade
3-4 dråper peppermynteolje

Rør sammen sukker,romtemperert smør og mel og potetmel.Rull deigen til små kaker,som legges på smurt bakeplate eller bakepapir.
Lag en liten fordypning i midten av kakene.Stek dem ved 175 grader ca. 10 min.La kakene avkjøles på platen.
Smelt sjokoladen i vannbad.Drypp pepppermynteoljen.Fyll fordypningen i kakene med mintsjokoladen.La sjokoladen stivne.Oppbevar i tett boks med matpapir mellom lagene.
**********§§§§§§§§§§§§§§§§**********

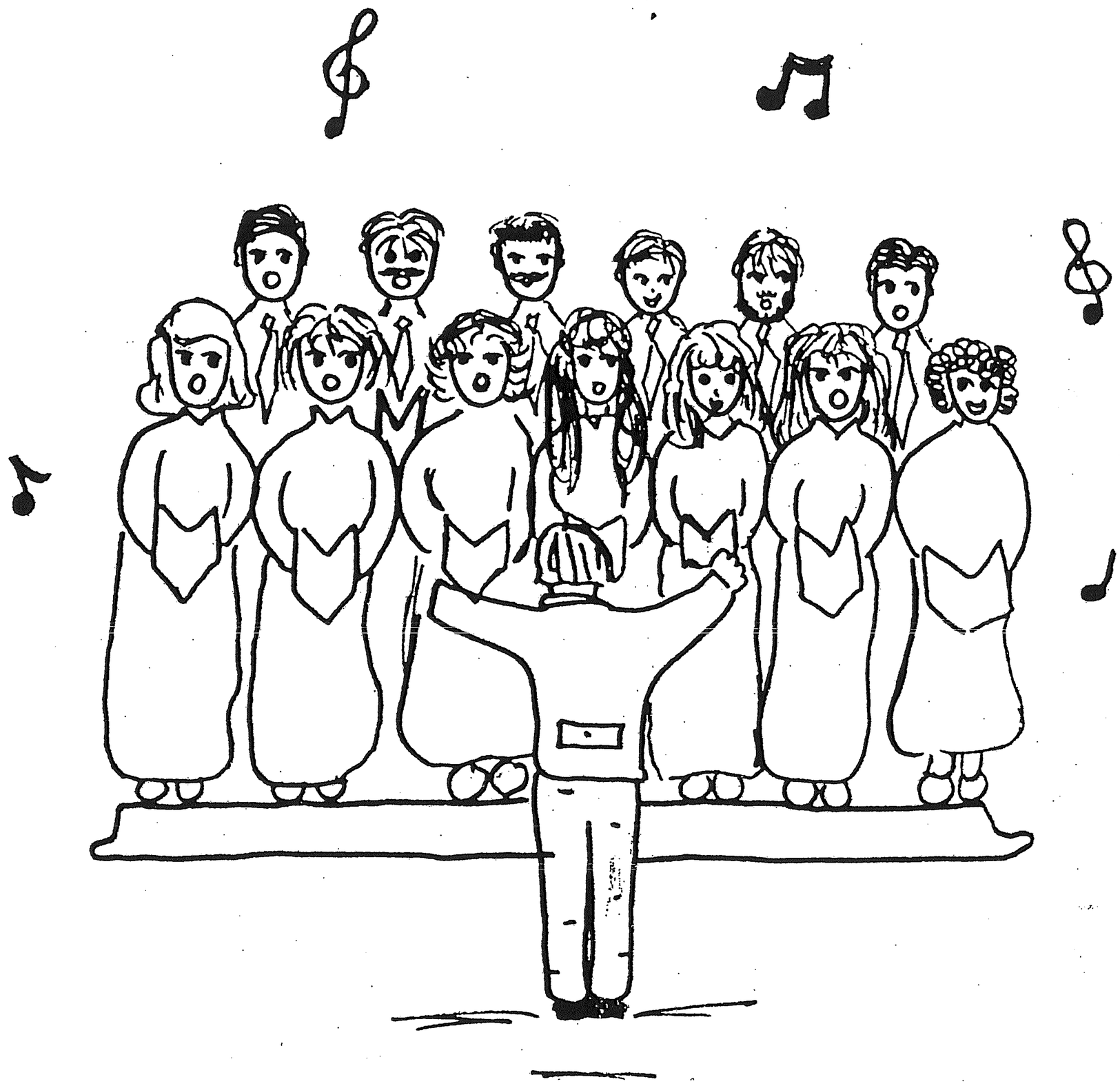

KORAFTEN.

En søndags ettermiddag for noen uker siden hadde vi besøk av Ballangen Blandakor på grendehuset. Det blei en trivelig kveld!

Koret framførte sine glansnummer, og dertil var det allsang. Flere av kormedlemmene la også for dagen gode evner som skrønefortellere.

Grendelagsstyret sørga for kaffe og kakeservering, og fikk som takk overrakt en vakker prydgjenstand laget av glitrende Ballangsmineraler. Et større loddsalg med fine gevinster blei også innpasset i programmet.

Vi må bare håpe at de vil komme igjen, og at mange flere av bygdefolket vil møte opp. For denne gangen var koret i flertall.

Julefest og teater

Dei fleste på Vidrek har ein ting felles: Elisabeth Åsheim som folkeskolelærarinne.

Når det lei ut i november ,tok førebuinga til julefesten til. Det var fast tradisjon at då skulle skoleungane opptre med korsang og skuespel. Det siste var verst. Korsangane var dei same år etter år, og alle kunne første og andre-stemmen på heile reportuaret som var: Glade jul, Jeg er så gld hver julekveld, Deilig er jorde, Det har ei rose sprunge, Nyst munde det regna så såre, Her kommer vi unge i flokk.
Ikkje slik at det blei tatt lett på sangøvinga. Langt ifrå! Mest kvar skoledag den siste månade måtte vi synge gjennom programmet. Dagen før festen var det å møte opp på Åsheim til generalprøve. Den minste skeivgang i rytme, tone eller tekstuttale blei nådelaust slått ned på. "No må dokker ikkje drage så" var eit vanleg utbrott. Elisabeth spela til vanleg på orgel når vi song, men når det var tostemt, dirigerte ho.

Ein gong vi skulle avlutte skoledagen med ei salme, var eg ille ute. Eg kunne ikkje teksten utana, og då stiltra eg meg bakover to plassar for å sjå i salmeboka til ein som hadde leita fram salma. Dette var heilt ufarleg, for Elisabeth sat ved orgelet med ryggen til. Så var det berre å liste seg på plass att i siste strofa. Den dagen hadde han Harald på seg store, svarte skisko, og då eg passerte han på veg bakover, trampa han hardt i golvet eit par gonger. Resultatet blei naturlegvis at eg måtte stå framme ved orgelet og synge mens salma blei fullført.

Men, så var det skuespela! Først meldte problemet seg med å finne eit høveleg stykke. Når detvar klart, blei rollene

fordelte. Vi måtte lære oss replikkane grundig straks. Og så var det øving og atter øving. Det blei mange harde tak for ho var nøye på det. Men resultatet var jamnast svært godt. Ho Marit hadde ei rolle ein gong der ho skulle åpne ein hermetikkboks og skjære seg i fingeren på lokket. PÅ framsyninga skreik ho opp så naturleg at folk trudde ho verkeleg hadde skore seg og dei ville fram å hjelpe ho.

Når julefesten kom, var vi svært herja og ødelagt av lampefeber. Det var jo fullt mulig å lage skam og skandale ved å avlever ein replikk på gal plass. Vi framførte skuespela mot s slutten, etter velkomsttalen, juletregangen, korsangen, julenissebesøket og matserveringa. Det var alltid mange folk, og når skuespela tok til, var det med eit klasserom tettpakka. Ute på korridoren stod det gjerne ein heil flokk Saltvikfolk og skubba for å få ein plass i døråpninga. Så var det berre å gå i gang, og det gjekk alltid betre enn vi hadde frykta. For ein lettelse det var å ha det overstått!

Til slutt tok folk seg nokre rundar rundt juletreet. Då var vi i kjempehumør, fordi det ikkje lenger var noko å gruve til. Så vi stillte gjerne opp til ein ekstra "Nyst munde." Den songen slutta slik: Sjå det ljosnar i li, vinden leikar så blid duskal vera min ven iallan tid.

STEIN.

Denne flotte og noe litt annerledes julefortelling har vi fått fra Kathrine Hansen, som går i 9. klasse på Ankenes Ungdomsskole. Fortellingen er hennes besvareles til årets juletentamen i norsk stil.
Det er fint å se at fantasien lever og at språket beherskes så gått blandt ungdommen i bygda. Fortellingen ble belønnet med M(+) fra sensor !

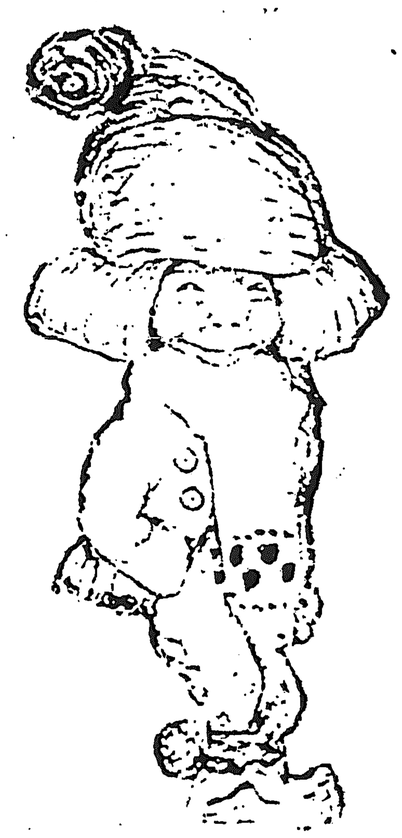

Nissen som sov i 100 år

Det var en gang en liten fjøsnisse. Han holdt til i en stor og fin fjøs med mange dyr. Så en kveld etter at han hadde sagt god natt til dyrene, hørte han noen oppe på høyloftet.

Han sprang opp, og der fikk han se ei gammel kjerring. Nissen spurte hva hun hadde der å gjøre. Jo, kjerringa spurte om hun kunne få sove i høyet. " Nei det får du sannelig ikke ! " Svarte nissen. " Du er altfor skitten og fæl. " Kjerringa ba så pent hun kunne. Men nei, det hjalp ikke.

Da ble kjerringa så sint at hun slo nissen i hodet med en høygaffel. Og hun hadde slått nissen så hardt at han sovnet inn.

Du må ikke tro at han døde, for slike gamle fjøsnisser er så seige i hodet. Men slaget hadde vært så hardt at han våknet ikke før 100 år etter.

Da nissen våknet, gikk han ned for å se til dyrene, for han syntes at det var så stille. Da han kom ned, var det ingen dyr der. Nissen visste ikke at dyrene var blitt solgt, menneskene var flyttet og at huset deres var revet for 80 år siden.

Nissen ble trist. Hvor var alle de kjære dyrene hans? Han gikk ut for å lete, men han fant ikke så mye som et spor etter dem. Det eneste han så var ei svart stripe som gikk tvers over jordet. Han listet seg bort for å se. Kanskje det var den nye veien som bonden skulle lage til setra. Nei, den skulle ikke være så stor.

Nissen begynte å gå langs det han trodde var en vei. Kanskje han kunne finne dyrene hvis han fulgte veien.

Da han hadde gått et stykke, hørte han en rar lyd. Det var noe som kom bak han. Det bråkte forferdelig. Så fikk han se to lys som kom mot han i ei veldig fart. Nissen ble helt stiv av skrekk og klarte ikke å løpe unna.

Mannen som kjørte bilen var på vei hjem fra ei forretningsreise. Han var trøtt og lengtet hjem. Plutselig så han noen som sto i veikanten. Hva var det? Han syntes det lignet en nisse, men nisser var jo bare tull! Nei, han måtte være så trøtt at han så syner. Han kjørte videre. Men han klarte ikke å la være å tenke på det han hadde sett. Kanskje det hadde vært en litten unge som hadde gått seg bort. Mannen bestemte seg for å snu.

Nissen hadde ennå ikke kommet seg helt etter møtet med bilen. Han kunne ikke skjønne hva det kunne være. Nå kom den tilbake. Hva skulle han gjøre ?! Heller ikke denne gangen klarte han å løpe å gjemme seg.

Bilen stoppet foran han og døren åpnet seg. Mannen lente seg ut og spurte om han ville sitte på. "Ja", svarte nissen, selv om han egentlig mente nei. Men han var så redd!

"Da får du hoppe inn", sa mannen. Jeg må vel gjøre som han sier, tenkte nissen, og hoppet bokstavelig talt inn i bilen. Bevare meg vel, tenkte mannen."Skal du til byen?" spurte mannen. "Ja", svarte nissen selv om han ikke visste hva "byen" var. "Ja, nå er det lenge siden jeg har vært i byen. Jeg har vært på forretningsreise i 3 uker." sa mannen. "Hva har du gjordt den siste tiden? Jobber du? spurte mannen. "Ja, jeg passer på at menneskene er snille mot dyrene." svarte nissen. "Jasså, du er i dyreværnet", sa mannen. Nissen visste ikke hva han skulle si, så han sa ingen ting.

Da de hadde kjørt ei lang stund, kunne de skimte noen lys langt borte. "Nå er vi snart fremme", sa mannen. De kjørte inn i byen. Der var gatene tomme for folk. "Jøss, er klokka blitt 02.00 Da er det på tide å komme seg i seng", sa mannen. "Da får du gå av her, for nå skal jeg ikke lenger".

Nissen gikk ut av bilen og så seg storøyd omkring. Husene lignet store fjell, med masse lys som blinket hele tiden.

Han begynte å gå langs veien, og så på alt det rare i butikkvinduene. "Du verden så mye rart", sa han høyt til seg selv. Han så også noen dumme etterligninger av nisser.
Han ble trist. Finnes det ikke noen ordentlige nisser her i byen.

Uten at han merket det, hadde han kommet inn i ei bakgate. Han så at noen sto og varmet seg rundt et bål. De hadde på seg fillete klær og luktet vondt. Han spurte om de hadde noe han kunne få spise, men de bare lo av han. Da han gikk for å varme seg, jaget de han bort.

Den stakkars nissen visste ikke hva han skulle gjøre. Han satte seg mellom noen søppelkasser og gråt. "Hva er det du gråter for?" var det en stemme som sa. Nissen snudde seg. Og der så han ei katt.

Jeg heter Basse og er byens beste musejeger. Men det er nesten ikke mus igjen i byen. Så det eneste vi katter gjør er å sloss". Nissen lo. "Da skulle du ha vært der jeg bodde. Der var det masser av mus" sa nissen. "Men fortell meg hva en nisse gjør her, natt til lille julaften?" spurte Basse.

Og nissen begynte å fortelle. Slik satt de og pratet til det begynte å gå mot dag. Basse hadde fortalt nissen om livet i byen, og hvordan han måtte finne mat og hvordan menneskene behandlet han. Nissen hadde fortalt Basse hvordan han hadde kommet til byen, og om livet på landet for 100 år siden.

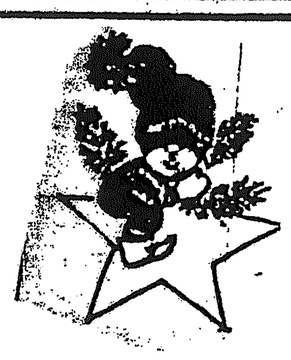

Det ble kveld, og nissen sovnet på en benk i parken. Basse gikk på leiting etter mat.

Neste dag kom. Basse visste ikke hva han kunne gjøre for å hjelpe nissen. For den stakkars nissen satt bare og tenkte tilbake på hvordan han brukte å feire julaften på landet. Han likte ikke livet i byen. Det passet ikke for en liten fjøsnisse. Slik satt han å tenkte, og gråt hele dagen.

På kvelden, mens de satt å spiste på gammelt brød, hørte de dombjeller som for over hustakene. Det var den store julenissen som dro rundt og delte ut gaver til alle i byen.

"Skulle ønske at han kom ned til oss. Kanskje han kunne hjelpe meg. Men den store julenissen har vel ikke tid til det", sa nissen. Men før han visste ordet av det kom julenissen kjørende med sleden og alle reinsdyrene. "Hva er det som plager deg?" spurte julenissen. Fjøsnissen fortalte han alt sammen som hadde hendt.

Da nissen kom til å tenke på hvordan han hadde det, begynte han å gråte. Basse trøstet han så godt han kunne, og foreslo at de skulle gå en tur.

De gikk ned til parken. Der ble de jaget av noen ungdommer som kastet snøballer og lo av nissen. Samme hvor de kom ble nissen ertet og plaget. Og han var tristere enn noen ganger før.

En gang så han ei kjerring som lignet veldig på den kjerringa som hadde slått han i hodet. Han sprang bort til henne og ropte: "Vær så snill og slå meg i hodet. Jeg vil så gjerne tilbake til min egen tid. Du skal få lov til å sove i høyet så lenge du vil, bare du hjelper meg".

Kjerringa så rart på han og mumlet et eller annet om at han måtte være gal.

"Det var da ille", sa julenissen. "Men jeg skal nok hjelpe dere. Bare ta plass. Hvis du forklarer meg veien til låven din, skal jeg fly deg dit. Og jeg skal fly så fort at vi samtidig går 100 år tilbake i tid". Fjøsnissen og Basse jublet og satte seg i sleden. Straks etter sto de utenfor fjøset til fjøsnissen. De vinket til julenissen, også gikk de inn. De satte seg oppe i høyet og spiste grøten som bonden hadde satt frem. Nede kunne de høre dyrene som sto og spiste høy.

Nissen var overlykkelig ! Det samme var Basse. Her kunne han fange så mange mus han ville. Ja, da ble det en god jul for fjøsnissen og katten Basse likevel.

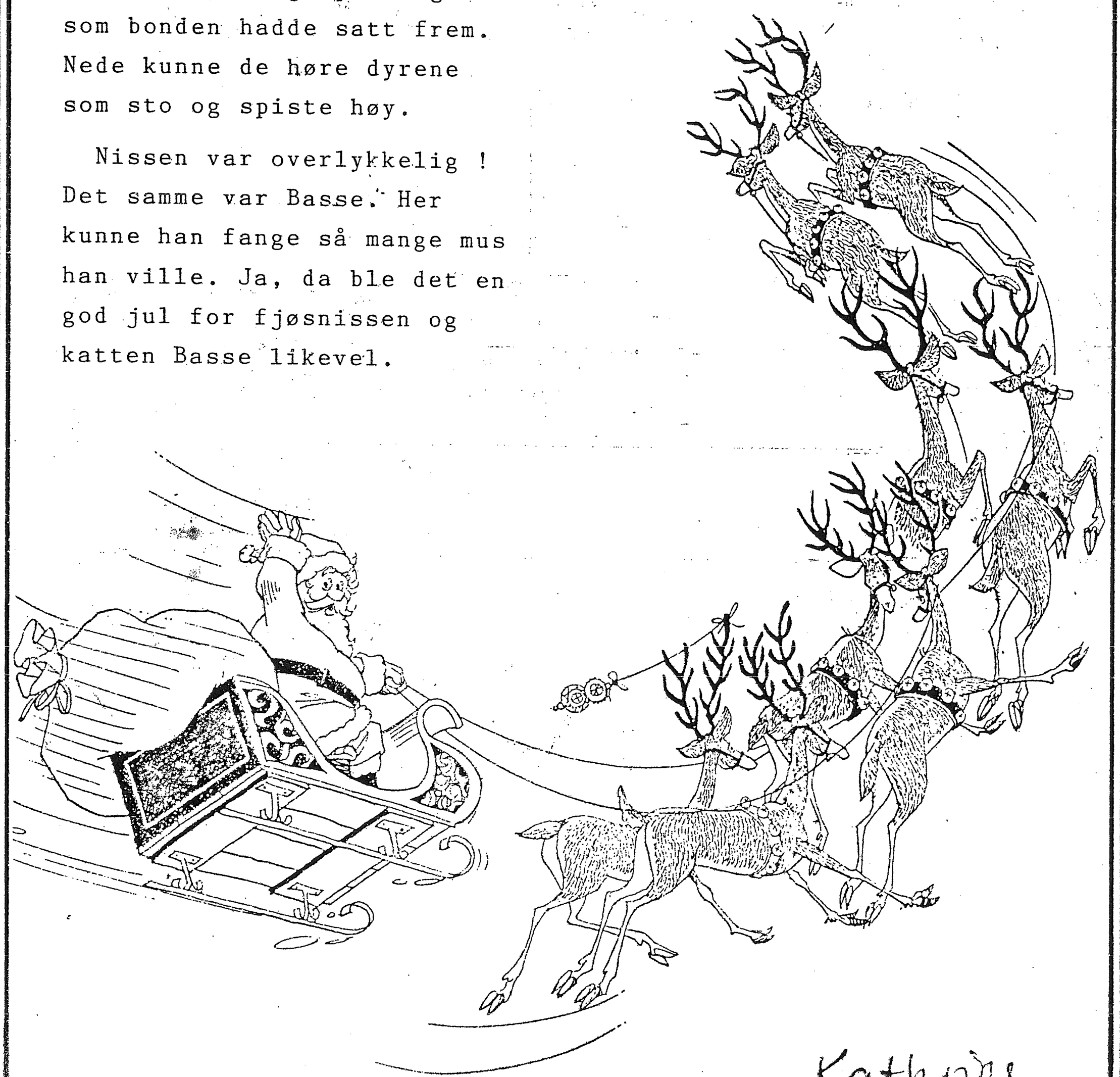

Kathrine

UTVANDRING TIL HELGELAND.

To av døtrene til Karl Olsen blei boende i Mosjøen. Det er ho Ester og ho Ann Elise. Her er litt slektstoff om dem.

Ester , født 1924 er gift med Erling Eriksen.
De har disse barna:

Karl Erik	42 år	Mosjøen.
Bertil	35 år	Oslo.
Gudrun	22 år	Mosjøen / stud. Oslo.

Barnebarn: Karl Eriks tre barn heter Bjørg, Jan Even og Rune.
Bertils to sønner heter Harald og Odin.

Ann Elise, født 1942, var gift med Trond Ånes som døde 1971.

Barn:	Mona	26 år	Mosjøen.
	Morten	24 år	"
	Sture	22 år	"

Nå har Ann Elise mannen Arvid Gullbakk. De har sammen ei datter som heter Trudd , 9 år.

Tove, datter til Gunvor og Alfred, er gift med Jimmy, bror til Trond Ånes. De bor også i Mosjøen. De har Beate, 16år og Stian, 10 år.

X - ORD.

LØSNING SIDE

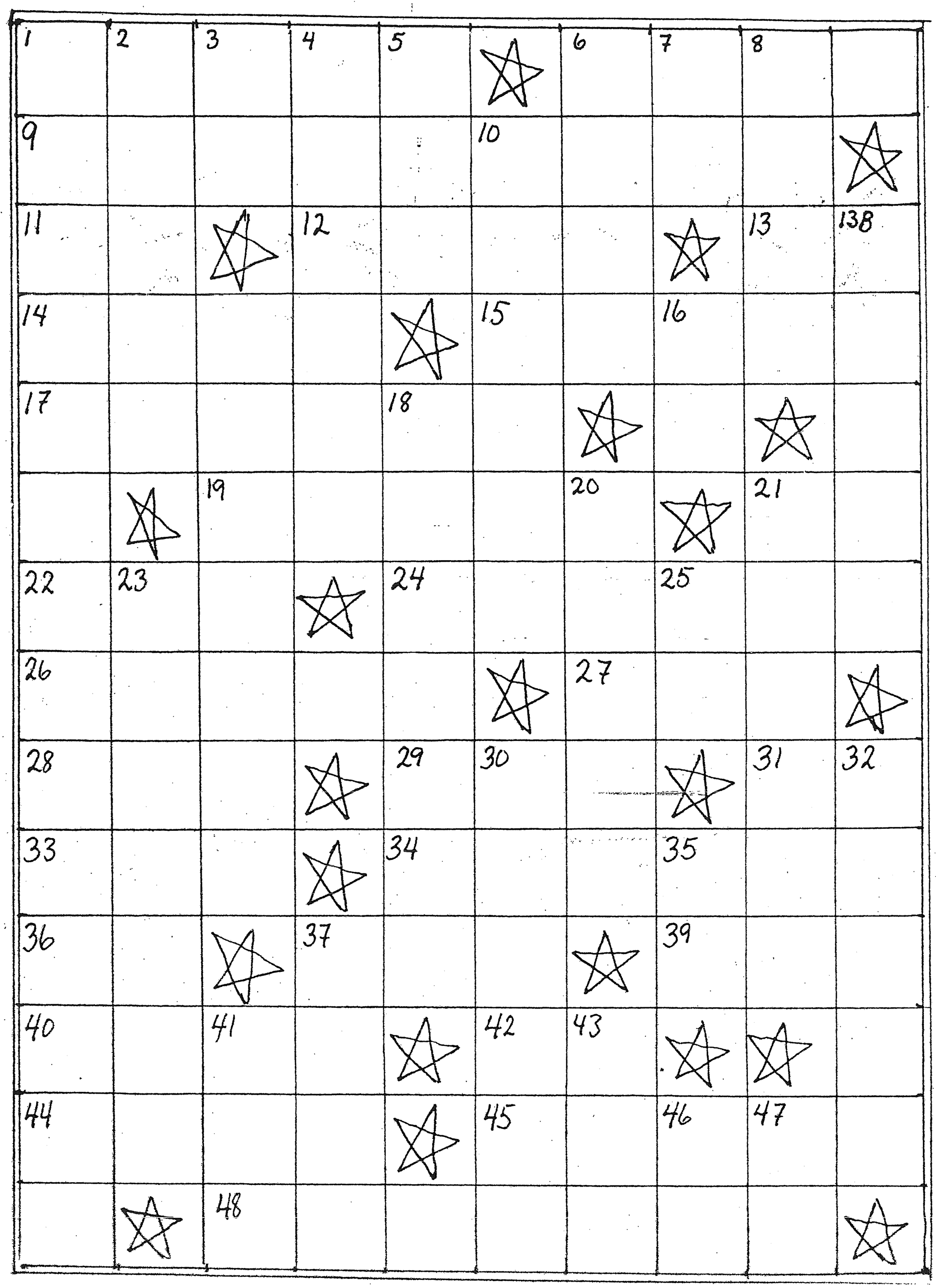

VANNRETT

1. Veide
6. sang
9. Harmløs
11. Konsonanter
12. Ungt dyr
13. Flire
14. Kvinnenavn
15. Fem vokaler
17. Kua
19. Veien
21. Tall
22. Velsmakende
24. Hører vinteren til
26. Infeksjon
27. Sanser
28. Endel (omvendt)
29. Nynorsk artikkel
31. Hast
33. Konsonanter
34. ~~34~~ Tankene
36 Fred
37. Konsonanter
39. Lokkemat
40. Gud
42. Artikkel
44. Tusen
45.. Sølv-vinnere
48. Distanse

LODDRETT

1. Aktuell kostyme
2. Pustebesvær
3. To like
4. Usikker
5. Forlatt (omvendt)
6. Samtlige
7. Sitte høyt
8. Bolig
10. Mesterklassen
13B. Kvinnenavn
16. Preposisjon
18. Kjøttrett
20. Kule av tråd
21. Farlig sjukdom
23. Pengeforhold
25. Smerte
3o. Sport
32. Terreng
35. Fuglen
37. Spadde
41. Mannsnavn
43. Bibelsk person
46. Artikkel
47. Konsonanter

OFOTEN 1

Første bind av den nye bygdeboka for Ofoten kan nå fåes kjøpt. Den tar for seg generell historie for Ofoten fram til år 1800. Forfatter er Magnus Pettersen fra Ballangen.

Det var i 1973 at kommunene Ankenes, Ballangen og Evenes blei enige om å gå sammen om dette tiltaket. De første åra blei brukt til kartlegging av grunnlagsmateriale, og pettersen kunne begynne å skrive i 1986. Han starter med navnet Ofoten som er vanskelig å forklare, men som kanskje kommer av det oldnorske "Ufr", bergugle.

Såfortelles det om de spor vi har etter steinalderfolk, helleristninger og tallrike gjenstander av stein. Så følger jernalder, vikingetid og høymiddelalder. Svartedauen 1350 rammet hardt og setter et viktig tidsskille.

Fra 1520-åra drev den svenske stat en målbevisst politikk med sikte på å få Nord-Norge under svensk herredømme. I denne striden ble Ofoten et viktig område fordi det var lett adgang hit fra øst. Det gjøres grundig rede for mange interessante tildragelser. Etter ca 100 års krangel ga svenskene opp.

Nå begynner kildene å flyte rikere, enkeltmennesker trer fram, vi får lese om misnøye og bønneskrift til kongen, om gårdsdrift og fiske, båtbyggingshåndtverk, handel og jektefart. Sagnet om Balsgruva viser seg å bygge på faktiske hendelser. Denne gruva lå på fjellet midt mellom rånvassbotn og Børsvatnet. Det ble utvunnet kopper, men driften varte bare noen få år. Dette hendte for vel 300 år siden.

Videre får vi høre om fjellsamer og sjøfinner og om samemisjonen. Her var mange hedninger i fjorden på begynnelsen av 1700-tallet, for samene hadde holdt fast på sine gamle trosforestillinger.

Magnus Pettersen avslutter boka med å skildre livet på en typisk Ofotgård, Skogøya, for 200 år siden.

Boka er rikt illustrert med både tegninger og fotografier. Den inneholder også en nyttig oversikt over de gamle måleenhet-ene.: alen , favn pund, mark spann, øre osv.

Bygdeboka er et solid og godt arbeidsstykke. Enhver med litt interesse for lokalhistorie vil være glad for åeie "Ofoten I".

SOLA SNUR

Almanakken forteller at den 21. desember klokka 16.28 er det vintersolhverv. Da tar sola fatt på den lange vandringa nordover mot våre strøk. Ho tar det svært med ro i begynnelsen. Etter ei veke er ho knapt kommet av tverre fæhken.

Men snart får ho det travlere. Nyttårsdagen kan en merke at dagslyset er bedre og varer litt lenger. "

12. januar er det sol på fjelltoppene i nord, men vi må vente til langt ut i februar før strålene når vinduene våre. Det er like gripende hvert år å se igjen sola for første gang. Eskimoene på Nord-Grønnland kalte mørketida for "den onde tid".

Sola når toppfarta i slutten av mars, da stiger den nesten ei solbredde i døgnet. Likevel må april utropes til å være den store lysnemåneden. April starter nemlig med 9 timers natternørke , men slutter med nesten helt lyse netter.

Så blir det ikke mørkt før midt i august. Jeg har lagt merke til at katten blir veldig oppliva av det første høst-mørket. Den er visst like glad for å få natta tilbake som vi er når vi får sola. Ut vil den for å jakte. Ja, ja, årets gang.

ÅRET RUNDT I NISSELAND

av Hauri Kunnas

Langt,langt oppe i Sameland,der nordlyset skimrer og solen er borte hele vinteren,midt i villmarka der det ikke finnes så mye som en eneste sti,der reiser fjellet Korvatunturi seg mot himmelen. I fjellskråningen ligger en snodig liten landsby med verksteder, staller og hus.Ja,det er til og med en ordentlig flyplass der. Landsbyen ligger så langt fra folk at ingen har sett den,bortsett fra et par gamle samer som var kommet på vills råmens de var ute og gikk i fjellet.Og det var nesten ingen som trodde på det de fortalte.Hvem i all verden ville falle på den tanke å legge en landsby på et slikt sted?Nåja - det måtte i såfall være Julenissen.

Ja,her bor Julenissen,bestevenn med alla barna i hele verden. Han er en gammel,snill mann med hvitt skjegg,og det ene året etter det andre banker og snekrer han for at vi alle skal få en glad jul. Julenissen bor ved Korvatunturi sammen med kona si.Hun er like gammel som han selv,og omkring seg har de hundrevis av smånisser og reinsdyr.
Det er ingen som kan huske når Julenissen kom til Korvatunturi og hvor han kom fra,og det er ingen vits å spørre han selv.Han bare smiler og sier ingenting.(Kanskje han ikke husker det en gang...?) Det heter seg at alle de andre smånissene egentlig har vært husnisser og skytsånder,og at de etter hvert som årene gikk,flyktet hit til freden og stillheten ved Korvatunturi,vekk fra de moderne byene og fabrikkene sørpå.

De gamle smånissene og konene deres er flinke med hendene.
Det er deres jobb å lage julegaver til alle snille barn.
De kan en masse forskjellige håndverk:Noen er snekkere,noen er lappeskomakere,noen er finmekanikere,noen er malere,noen kan veve og noen trykker bøker.Og det er mange,mange flere som gjør andre ting.
Ivrig holder de på med arbeidet sitt fra januar til desember.
Det er masse ting som skal huskes og bringes i orden,men Julenissen har nok av hjelpere til å føre bøkene sine,og en hel mengde andre hjelpere på kontoret sitt.

Livet på Korvatunturi er fylt av travelhet.Hver morgen väkner nissefolket til duften av deilig morgengrøt.De gale skjeggenissene skynder seg opp og setter seg ved frokostbordet.

Ingen vil nemlig gå glipp av den deilige havregrøten som kona til Julenissenhar laget.Likevel har det aldri hendt at det har vært for lite grøt noen gang,for gryta hennes er rommelg nok. Og med proppfulle mager starter nissene på den strevsomme dagen sin

Kona til Julenissen og alle desmå nissekonene har en masse å gjøre. Det skal ryddes opp,lages mat,kokes kaffe(det er ofte det verker i kaffetanna til nissene,ja,nesten bestandig),det skal bakes,og så må naturligvis både de store og de mmå dyrene på Korvatunturi ha noe å spise.Dessuten skal det stoppes og lappes og vaskes.
Det hender nemlig ganske mye i løpet av en dag.Plutselig er det en som spikrer fast kanten på jakken sin til høvelbenken i all travelhsten,eller en annan kan komme til å tømme lim i lommen sin. Men innbyggerne på Korvatunturi har det hyggelig sammen.Det er vel derfor så mange ville dyr finner veien til Nisseland for å bli der vinteren over.

Når de har slitt og slept en hel dag,begynner alle som en å gjøre seg i stand til å sove.De aller tretteste smånissene sovner med en gang etter kveldsvasken,men noen spiser litt aftensmat eller leser litt.Smånissene behøver ikke stor plass.Det er nok å ha sin egen soveplass og de viktigste tingene sine omkring seg.Litt av et rot,tenker kona til Julenissen,men smånissene bryr seg ikke om set. Tvert i mot synes de det er koselig på den måten.Arthur,som var stallnisse før i tisen da han bodde sørpå,har prøvd hvordan det kjennes å sove i en seng,men han synes ikke noenting er så deilig som å ligge i høyet og snuse inn høyduften.

Nissebarna går på skolen akkurat som alle andre gutter og jenter. De lærer også å lese,synge,skrive,telle og regne,det morsomste av alt synes de aller fleste nissebarna,det er å lære om dyr. Og det er ikke så rart,ettersom dyrene på Korvatunturi er så tamme at en helt trygt kan kikke inn i munnen på ulven og telle hvor mange tenner den harhvis en har lyst til det.

Læreren er veldig streng i geografititmene,og krever at alle skal kunne gografileksen godt.Ja,nissene må naturligvis vite hvor Australia og Island og Københamn og Norge ligger.

Nissebarna må dessuten være mye flinkere med hendene sine enn menneskebarna,og lærerne er de flinkeste håndverkerne.De aller fineste tingene som de lager på skolen,finner ofte veien til sekken der Julenissen har presangene sine.

Det hender at gjeternissene klatrer opp i stabburet til samene for å sikre seg trygg nattesøvn.De ville dyrene greier ikke å komme opp dit og snappe til seg nistematen som nissene har med seg. Reinsdyrene til Julenissen holder seg rundt i skråningene like i nærheten der de finner lav.Arbeidet med å gjete reinsdyrene faller helt naturlig på de nissene som var skogsnisser i gamle dager,og på ungene deres.De er selvfølgelig vant til å bo utendørs.De er veldig glad i å arbeide med de snille reinsdyrene,og dessuten har de noen veldig flinke hunder til å hjelpe seg.Særlig om høsten ville nok mange av smånissene i verkstedene gjerne bytte plass med gjeterne,for da blusser flellet i sine fineste farger,og en kan nesten ikke få øye på de små nissene med rød lue mellom alle tuene.Hvert eneste ett av reinsdyrene til Julenissen har en liten ringlende bjelle festet til øret.Det er ikke noe vanskelig å kjenne dem igjen.Selv samene vet med en gang når et av reinsdyrene til Julenissen har forvillet seg inn i flokken deres.

Det er dusinvis av verksteder på Korvatunturi:snekkerverksted, malerverksted,veveri,pottemakerverksted og mange flere....
Det er et lurveleven uten like i snekkerverkstedet.Sirkelsagene hviner,hamrene dunker,dreiebenkene brummer,boremaskinene skramler og sagflisa fyker mens smånissene holder på å lage presanger til barna. De kan lage hva som helst med de små,flinke hendene sine,fra dokkesenger til balltrær.Men en må være forsiktig inne i verkstedet,for maskinene er farlige.

Alt det går an å lage av papir-bøker,spill eller tegneblokker-blir trykt i den kjempestore trykkemaskinen på trykkeriet i Korvatunturi. De andre smånissene på Koratunturi ler av de svarte fingrene til trykkernissene,og aller mest ler de av at trykkernissene har funnet

opp en rar måte å knytte skjegget sitt på,de deler d4et på midten og knytter de to endene sammen over hodet.Men det er ikke bare en mote som forsvinner igjen.Du skjønner,det lange skjegget kan så lett komme innimellom de store rullene på trykkmasknen,eller komme nedi tønne med farge.

Jevnt og trutt blir det arbeidet på Korvatunturi.Martin Meisel er en mester til å dreie,mens Sven Skrutrekker er den raskeste i hele landsbyen til å feste skøytejernet til støvelen.Gamle Leif Limskjegg er en erfaren klistrenisse.Hvorfor tror du han har fått det navnet? Nikke Nisse vet alt om trekkoppbiler.En har bruk for en hel haug dokkeklær til en nylaget dokke,og det betyr at Lisbeth Lin har mye å gjøre.Bottolf borer hull i fløyter.Og når gamle mor Marie maler maler med sprøytepistolen på de små trekyrne er det best å holde seg på god avstand.

Fra verkstedene blir alle tingene flyttet over i store lagerbygninger. Det er kassevis av bilhjul,dokkebein og alle slags merkelige leketøydeler.Men etter hvert som det lir på året,dukker det flere og flere ferdige ting opp på hyllene.De som passer på lagerte har hendene fulle med å sørge for at det er nok av alle slags dokkevogner og teddybjørner.Nissebarna blir jaget ut av lagerrommene mens de voksne arbeider der om dagen.For lagerrommene er altfor fristende,og det ville ikke vare lenge før de var fulle av unger hvis det ikke var forbudt å gå inn.Og hvordan skulle noen klare å arbeide da?

Livet for en liten nisse er ikke bare arbeid og atter arbeid. Nissene tar seg en ordentlig ferie om sommeren.Dessuten har de mer frittid om sommeren i alle fall.Det skulle vel ikke være fordi solen aldri går ned?Det er da smånissene trasker omkring i fjellet pg spiller krokket og maler porselen eller bare dovner seg? Dessuten har Korvatunturi et flott hornorkester,og ingen skal si det skorter på begeistringen!Nei,så menn!Julenissen påstår at han er veldig glad i å fiske,og det er sant at en ofte ser ham liste seg bortover mot båthuset,særlig når hornorkesteret begynner å øve.Nissene vet ikke riktig hva de skal tro om hobbyen til Julenissen, spesielt fordi det later til at han glemmer fiskestange igjen hjemme.

I det siste er teateret blitt det morsomste tidsfordrivet for smånissene.Nisse-Nils som leder teatergruppen var nisse på Nasjonalteateret før i tiden.

Et stykke ut på høsten sender Julenissen ut speidernesine. De raskeste,minste og stilleste nissene blir valgt ut til denne krevende oppgaven,for nissespeiderne må reise og arbeide uten å bli sett.Speiderne er de nissene som gjemmer seg og holder øye med barna.De noterer alt de ser.Før jul er det best å huske på å pusse tennene ordentlig,hjelpe til hjemme,gjøre hjemmeleksene,gå til sengs når mor og far sier det og være høflig mot alle menneskene. En kan aldri hvr nissene har gjemt seg.Det er ikke noe Julenissen blir så glad for som å høre gode nyheter fra smånissene når de kommer hjem igjen fra slike speiderekspedisjoner.

Men så begynner det å komme masse lange brev til Korvatunturi. Det er jo ingen vei til Julenissens landsby,men et fly fra Postverket kommer med posten til Korvatunturi,til og med ekspress.Hvert eneste brev blir lest,og ønskene fra alle barna blir skrevet opp i svære bøker.Skriverne til Julenissen må kunne ganske mange språk,for de får brev fra dusinvis av land.Men det er klarrt-de små skriverne staver feil en gang i blandt.Likevel har de greid seg helt til nå. Men det hender at de spør professor ved Universitetet i Helsinki om ett og annet ord,ikke noe mer.

Naturligvis gjør smånissene forberedelser til sin egen julefeiring også midt i alt ståket og maset.Tarjei Telje lager så mange juledekorasjoner at det blir noen til overs til Korvatunturi også. Og dessuten lager de noen av strå.Og småfuglene må naturligvis få julenekene sine.

De koker en svær gryte med risengrynsgrøt.Hvem er det som blir så heldig å få mandelen i grøten i år?For smånissene er høydepunktet av juleforberedelser når de kommer så langt at de baker julekaker og lager pepperkakehus.Da behøver de ikke å gå på skole.På et par dager lager de mange slags kaker og godterier,men det blir aldri nok,for alle de gamle smånissene er så veldig glad i alt som er søtt.

Så skal alle presangene pakkes inn,og det er en stor begivenhet som alle i Korvatunturi er med på.Da synger de julesanger og prater hyggelig så rommet blir fullt av julestemning.Og fra lagerrommet går en jevn strøm av leker over til pakkerommet. Nissene kikker i store bøker for å finne ut hva slags presang de skal sende til hvert eneste barn akkurat i år.Til slutt er hele rommet så fullt av fargeglade pakker at det bare er såvidt nissene kan klemme seg frem mellom dem.

Nå er det bare noen dager igjen til jul.Sleder og kjelker blir trukket frem,seletøyet til reinssdyrene blir gjort i stand og bjellene på sledene blir pusset.De fineste klærne Julenissen og alle smånissene har blir båret ned fra loftet og banket og børstet.Flyene blir gjort klar og fylt med drivstoff(for uten fly hadde ikke Julenissen rukket alt han skal),også begynner smånissene å laste inn presangene. Idet første og andre flyet tar de alle pakkene som skal til Amerika, presangene som skal sydover kommer i det tredje,og de som skal helt til Australia i det fjerde.

Til slutt kommer selve den store dagen-julaften.Alle sammen står opp klokken fem.De spiser en solid posjon grøt til frokost og tar på seg det varmeste undertøyet og penklærne.Hver eneste smånisse vet hva han skal gjøre og hvor han skal være.For siste gang ser de etter at alt er i orden-kompass og kart i hver eneste kjelke-og det er best å huske på matpakken til Julenissen og smånissene. Julenissen selv må få litt salve på ryggen,for det er ikke noe spøk for en gammel mann å kjøre omkring i en kald slede hele dagen. Det er et flott syn når de starter på reisen tidlig om morgenen i skinnet fra nordlyset.

Julaften er full av spenning og forventning.Hjelperne til Julenissen er underveis,men ingen hvet når og hvor de dukker opp. Nesten alle som er ute i halvmørket blir forvekslet med et reinsdyr eller en liten nisse.Til slutt kommer likevel den velkjente dunkingen og bankingen på ytter døren."Er det noen snille barn her?" spør Julenissen,enda han vet godt hva de kommer til å svare.Men Julenissen kan ikke bli så lenge,det er så mange hus han skal besøke,og han har bare denne ene kvelden og gjøre det på.

Nissene reiser og reiser,og selv den minste pakken blir levert til riktig adresse.Om den som får den er til lands eller til sjøs,spiller ingen rolle."Sannelig er det mye ute i den store verden som er forskjellig fra Korvatunturi,"tenker nissene."Så mange fine hus og byer som det finnes.Og folk lever i så mange forskjellige slags hus og omgivelser,ja,de har til og med helt forskjellige skikker. Men barna er like over alt."

Det blir sent på julenatten før Julenissen og smånissene er fremme i landene på den andre siden av havet,barn og voksne sover alt bak låste dører.Men her er skikken at Julenissens små hjelpere klatrer ned gjennom pipa og inn i husene.De putter sine ned i strømpene som henger på peishylla eller legger dem under juletreet, slik at de som sover finner dem når de våkner om morgenen.Men da er det naturligvis ikke spor av smånissene,om det da ikke skulle ligge en snøklump eller to i en strømpe.Det er uendelig mange hus, og det går med mange termoflasker med saft og kaffe før alle har fått besøk.Hvordan greier egentlig Julenissen å Overkomme dem alle sammen?Selv de eldste og klokeste nissene på Korvatunturi kan ikke svare på det,og Julenissen har nå forresten ikke forklart det dem heller."Det er jo noe med det merkelige ved julen," sier han og smiler.

Så er jobben gjort,og de utslitte,men lykkelige nissene vender hjem til Korvatunturi fra reisene sine.Og hva kan være bedre nå enn en varm badstu gjort i stand av dem som ble igjen hjemme?De eldste nissene er så trette at de ikke orker å fortelle særlig mye om hva de har opplevd,men det gjør ikke noe,de har jo et helt år foran seg til og snakke om det.Reinsdyrene blir ikke glemt,deheller. Seletøyet av,så blir de stelt og får dekkerne over seg i den varme stallen.Og sannelig kan de fortjene aftenmaten sin av lav, og dessuten en god hvil.Alle er fornøyd.Enda en julaften er forbi, og allting gikk bra.Den glade latteren fra tusenvis av barn gir ennå ekko i ørene på smånissene,men snart tar Ole Lukkeøye kommandoen,og de skjeggete gamlingene sovner med en gang.

Slitet fra i går ligger bak dem,juledags morgen er smånissene oppe igjen,lys våkne og på vei til kirken.Deretter sitter andektige og ser på julespillet som de små nissebarna fremfører i gymnastikk-

salen på skolen.Heller ikke på Korvatunturi ville julen være fullkommen uten noen små julepresanger.Men for nissene gjelder det ikke å få så mange presanger som mulig.Det som teller er at gavene kommer fra hjertet.

Helt til slutt samles Julenissen og alle som bor på Korvatunturi, fra den største til den minste,for å feire sin egen jul.Et stort juletre står midt på gulvet,som er helt dekket av strå.Smånissene og konene deres spiser deilig julegrøt,og alle sammen holder pusten av spenning:Hvem er det som får mandelen i grøten sin i år?
Det blir sunget julesanger,og de leker rundt juletreet.
Barna undersøker presangene sine,og alle er glade.Latteren runger og moroa fortsetter til langt på natt,ja,helt til den ene nissen etter den andre blir trett og sovner.Og det tar noen uker før Korvatunturi våkner igjen og vender tilbake til det daglige arbeidet med å forberede neste jul.

SLUTT.
******

«Virak» er bygdas rette navn!

Veivesenets navenkonsulent trekker ut saken

En av beboerne på Virak og som har flere generasjoner bakover i tiden, sier i en samtale med Ofotens Tidende at man nå begynner å bli lei av å vente på at Veivesenet skal endre sine skilt langs E6 i denne bygda.

— Der har det nå i mange år vært brukt betegnelsen «Vidrek», og det akter vi ikke å finne oss i, sier han. Det opprinnelige navnet var Virak, og det ønsker vi fortsatt å beholde. Engang i 1920-årene ble det av postmessige grunner bestemt at navnet skulle være «Vidrek», men det har aldri vært akseptert av flertall i bygda. Ved en folkeavstemning for en tid tilbake ble det avgitt 33 stemmer for Virak, mens mindre enn en håndfull personer stemte for å beholde Vidrek. Også de kommunale myndigheter i Narvik har for et par år tilbake bestemt at navnet skal være Virak, og det synes jeg alle skal bøye seg for. Vi har jo fortsatt folkestyre i vårt land. Men Veivesenet er ikke kommet seg videre, — på veiskiltene står det fremdeles «Vidrek». Nå bør dette «vesen» ta affære, heter det i slutten av kommentaren. Tidligere het poststedet Vidrek, men nå har vi som bor på Virak betingelsen 8520 Ankenesstrand som postadresse, så heller ikke i denne forbindelse har Vidrek noen betydning. Jeg mener at Veivesenet har fått beskjed om å endre navneskiltene på E6 gjennom bygda vår, og nå bør det kunne skje. Det irritere meg også at Veivesenet bruker betegnelsen Skjombrua, men fjorden heter da vitterlig Skjomen, og derfor bør brua få betegnelsen «Skjomen bru». Jeg ber Veivesenet ordne opp i dette samtidig.

— — — —

Ingeniør Ingvald Birkeland ved trafikkavdelingen til Nordland Veikontor i Bodø sier på OT's henvendelse at man har saken vedr. navnet Virak under behandling.

— I mars måned i år sendte vi spørsmålet over til uttalelse fra vår navnekonsulent i Veidirektoratet i Oslo, men vi har ikke mottatt noen svar. Nylig fikk vi en ny henvendelse fra beboere på Virak om samme sak, og også den ble oversendt navnekonsulenten, uten av noe svar er kommet. Det er der saken nå befinner seg, sier ingeniør Birkeland.

Klipp fra Ofotens Tidende.

Virak eller Vidrek

Det er nedsatt hastighet på Virak-veien gjennom Vidrek. Det burde det nok også bli i navnestriden på stedet.

Randi Elisabeth Rensaa har skrevet til ordfører Odd Andreassen om det evige stridsspørsmål: Virak eller Vidrek. Hun konkluderer med at når folkemøtet gikk inn for Virak, så var det som navn på veien (E 6) og ikke stedet. Altså: Bygda heter Vidrek, veien heter Virak E 6.

Hun skriver at denne navnesaken er rødglødende, med to leire som står på hver sin side i en grad som er uhyggelig. Hun nevner en episode fra møtet:

Noen brukte uttrykket «Vi drekk», hvorpå en annen sa at ingen uttalte d i dette navnet. Det er en såkalt stum d som bare skrives. Fra den andre leir kom følgende utrop: «Hør på ho! Ho trur vi e analfabeta!»

Hun mener det er hevet over enhver tvil at bygdas navn er Vidrek. Et vei- og gatenavn-utvalg kan ikke fastsette navnet på ei bygd. Det ville være uhørt.

Hvis selve bygdenavnet skal tas opp, må flere instanser inn i bildet. Hun mener det kan bli ro om saken hvis det ble nedsatt en komite med medlemmer fra begge sider. Dette siste høres unektelig litt fantastisk ut.... Men hun har rett i at en uvettig navnestrid ikke må få ødelegge bygdas sosiale miljø.

Klipp fra Fremover

Som vi ser av disse to avisutklippene er det ikke enighet om navnet på bygda vår. Dette faller nok enkelte tungt for brystet, selv om de fleste og kanskje mest den yngre delen av bygdefolket har konstatert at slik har det vært, og slik vil det fortsette å være. Det er tross alt mange flere ting å enes å samarbeide om. Selvsagt stemmer det ikke, som Randi Elisabeth Rensaa sier til avisa Fremover, at bygda er delt i to leire som står på hver side i en grad som er uhyggelig. Slike uttalelser skader mer enn det gavner oss som bor her i bygda.

Kjell-Olav Ravn.

Julelotteriet

I år valgte grendelaget å ikke arrangere julebasar, i stedet ble det et lite julelotteri. På trekningen som fant sted på grendehuset 11/12 -88, ble det servert kaffe og kaker. I tillegg ble det sålgt "årer". Dette ga tilsammen kr. 4573,- i inntekt til laget og huset.

TREKNINGSLISTE FOR GRENDELAGETS JULELOTTERI 1988.

1. PEISPUSTER	Svein Yngve Eilertsen
2. STOR DUK m/ 4 servietter	Tor Akselsen, Ankenes
3. JULEDUK (140x200)	Svein Andersen, Ankenes
4. STEKEPANNE	Ida og Synne Trældal
5. BLØTEKAKE	Inger Horn, Rødsund M/F
6. KAFFEDUK	Harry Johansen
7. LEKEBIL	fam.Finn Roald Antonsen, Beisfj.
8. STRECHLAKEN	Karl A. Olsen
9. SOKKER OG VOTTER	Eva Bruvold, Narvik
10.POTET	Stine Edvardsen, Bjerkvik
11. "	Solveig Vik Johansen, Fagerjord
12.JULEDUK	Lars Flønes Ravn
13.SENGESETT	Marius og Kathrine Hansen
14.MANDELPOTET	Britt Odveig Overvåg
15.JULEFORKLE	Olga og Nils Dahl
16.STRIKKEDE STRØMPER	Sigrid Dalseng, Bertnes
17.LYSESTAKE I TROLLDEIG	Harry Johansen
18.NISSEFIGURER I TROLLDEIG	John Martin Overvåg
19.FUGLEBUR m/ frø	Espen Wallentinsen, Skjomen
20. "	Liv Trældal, Narvik
21. "	fam. Gjærmund Jakobsen, Skjomen
22.RUND DUK	Jan Jørgensen

Lille Petter har fått ris av sin mor og søker trøst hos mormor og sier:-En mor har rett til å straffe sitt barn.
-Ja,gjør det,mormor!

Nervøs passasjer til flyvertnnen:
-Hvor ofte styrter denne flytypen?
-Bare en gang...

LØSNING

X-ORD SIDE

J	A	K	T	E	*	A	R	I	E
U	S	K	A	D	E	L	I	G	*
L	T	*	F	Ø	L	L	*	L	E
E	M	M	A	*	I	E	A	O	I
N	A	U	T	E	T	*	V	*	V
I	*	S	T	I	E	N	*	T	O
S	Ø	T	*	S	N	Ø	V	Æ	R
S	K	A	B	B	*	S	E	R	*
E	O	N	*	E	I	T	*	I	L
D	N	G	*	I	D	E	E	N	E
R	O	*	G	N	R	*	A	G	N
A	M	O	R	*	E	N	*	*	D
K	I	L	O	*	T	O	E	R	E
T	*	A	V	S	T	A	N	D	*

Hørt på biblioteket:
-Jeg skulle gjerne ha lånt"Nordlands Trompet".
Hvor finner jeg den?
-Den finner du på Dass...

KONSTABELEN:-De kjørte på rødt lys.
Det blir en mulkt på 100 kroner.
Hva er deres navn?
BILIST:Janorngjh Ftscvxåøsx Laxwxzv junior.
KONSTABELEN:-Ok,det får gå for denne gang...

AUSTAVINDEN

Ønsker alle lesere og annonsører ei God Jul og et Godt Nyttår!

KUNST

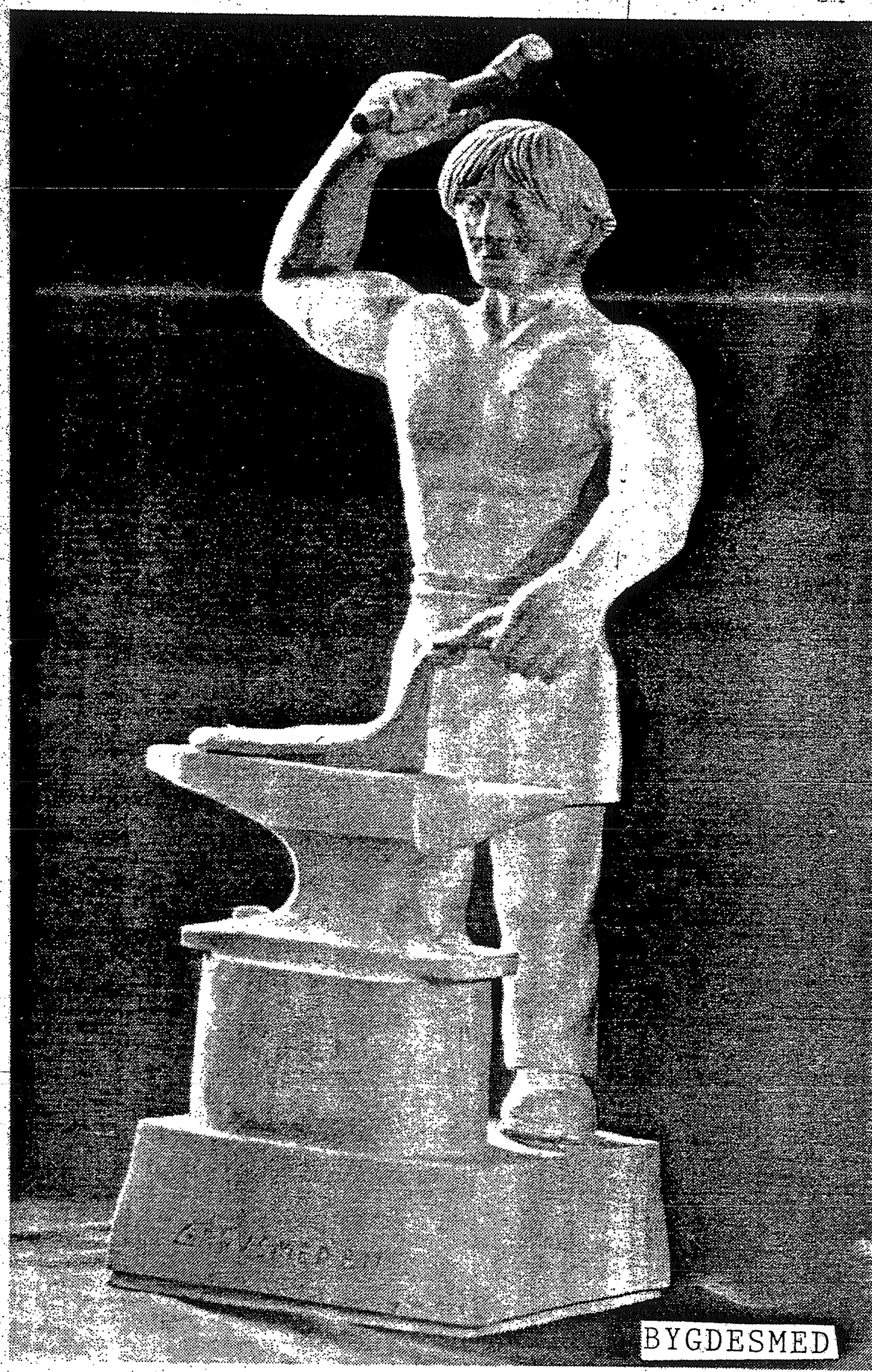

BYGDESMED

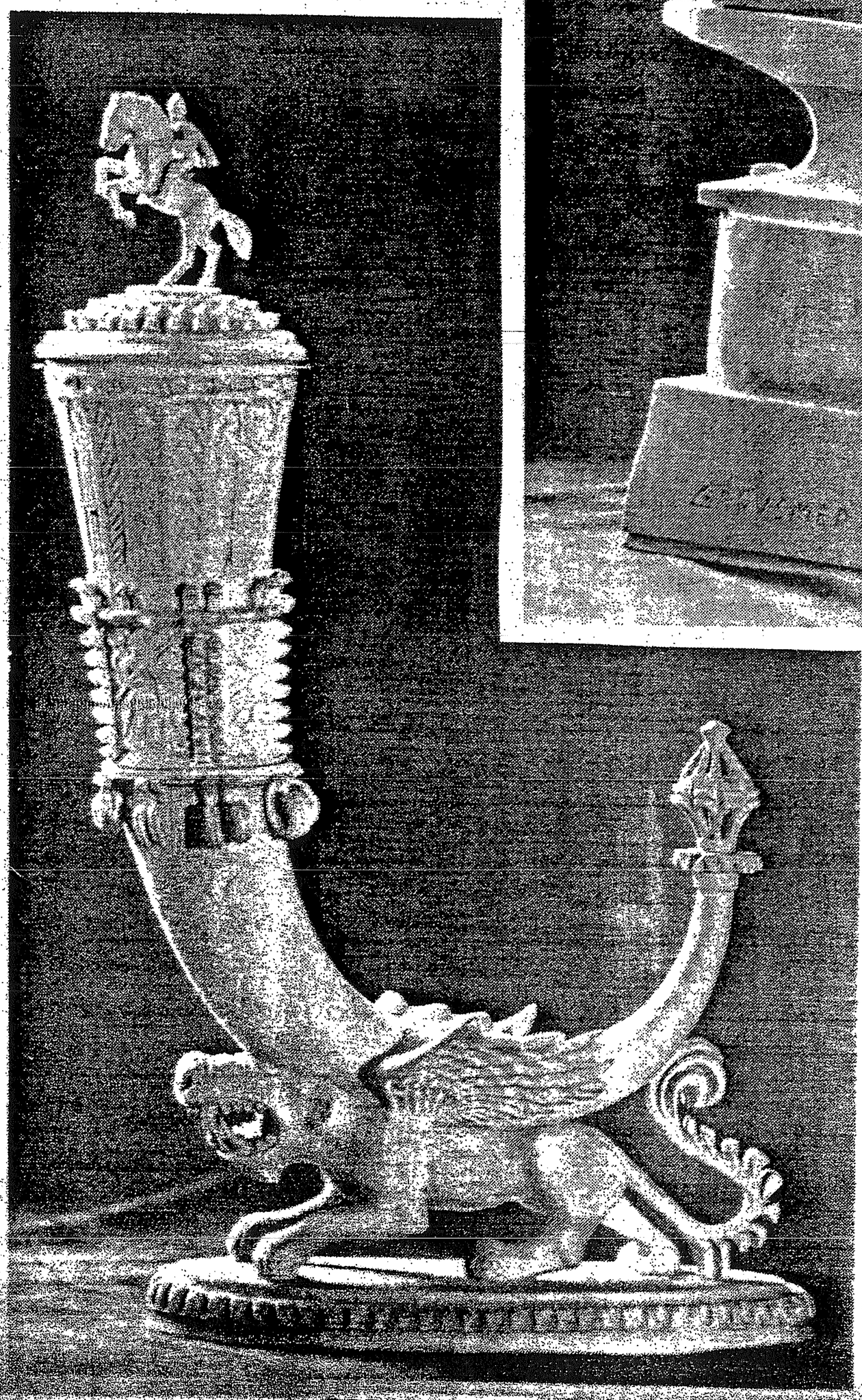

DRIKKEHORN

Vi er glade og stolte over å kunne presentere 4 foto av Treskjæreren Gunnar Kongsbakk. Bildene viser bare en bitteliten del av en stor produksjon. Etter å ha bodd Askim og Drammen, har Gunnar sammen med sin kone, Anne Lise, flyttet til hennes hjemgård på Myrvang utenfor Gjøvik. Der nytes pensjonisttilværelsen, og produksjonen av treskjærerarbeider og tegninger øker stadig.

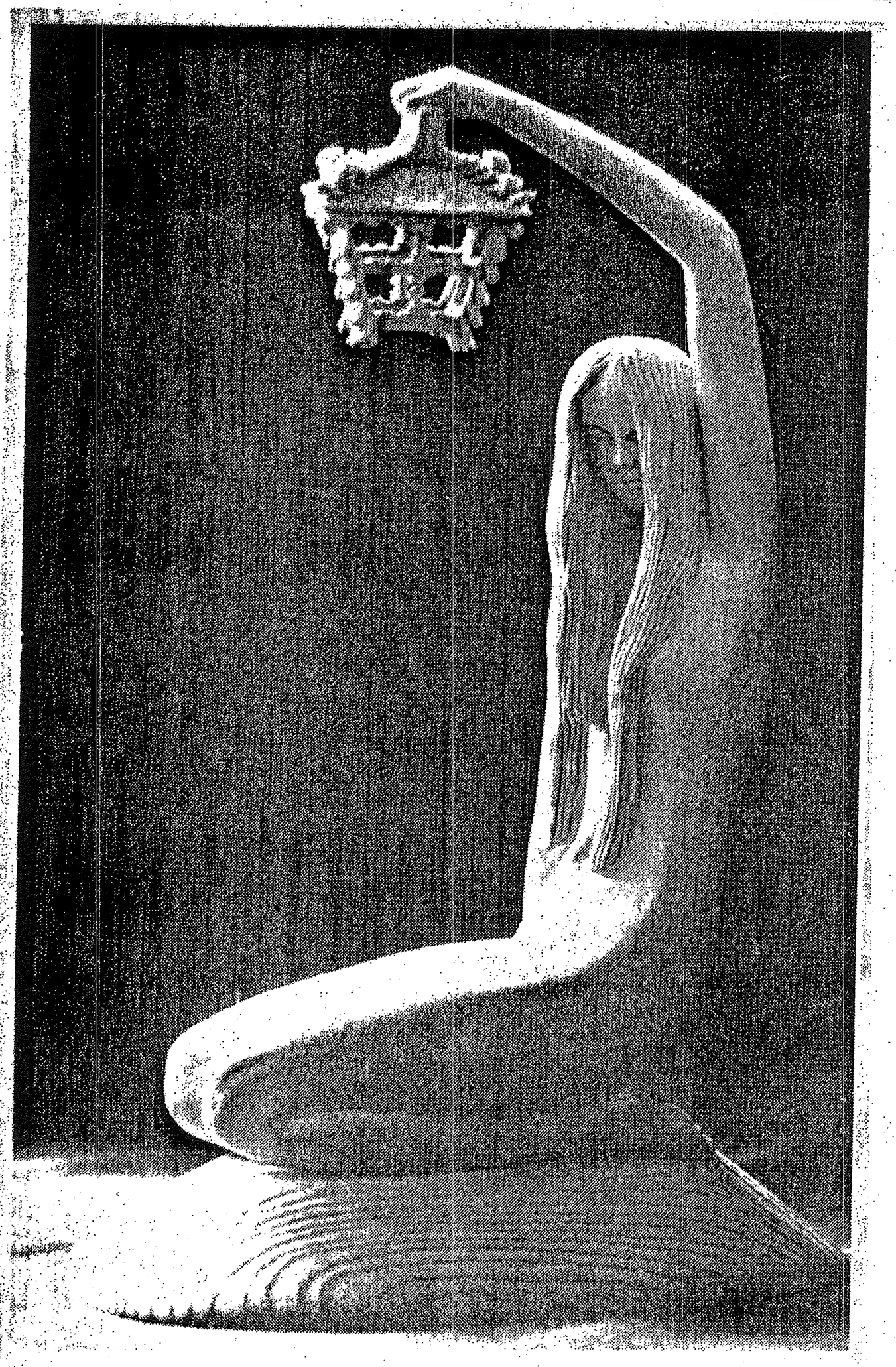

PIKEN MED LYKTEN

TUKT

S. THORSTENSEN A/S

Postb.133 8520 Ballangen

Tlf.: 28129 - 28700

BYGNINGSARTIKLER
FARGEHANDEL
RØRHANDEL

DE BESTE TILBUD NÅ SOM FØR

LØNNSKONTO
MED
9%
RENTER FRA FØRSTE KRONE
— 10% rente på alt over 20.000,-

BARE I **Narvik Sparebank**

A. ANTONSEN
DAGLIGVARER – SKIPSHANDEL

8520 Ankenesstrand

Tlf.: 56154 – priv. 56156

mazda

NYBILGARANTI!
3 ÅR ELLER 100.000 KM.

FAGERTHUN BIL A/S
8500 NARVIK
TLF (082) 56 611

ARNØY&CO
Fagernesveien 8 – 8500 Narvik

Vi har Husqvarna 50 Rancher
NYHET!

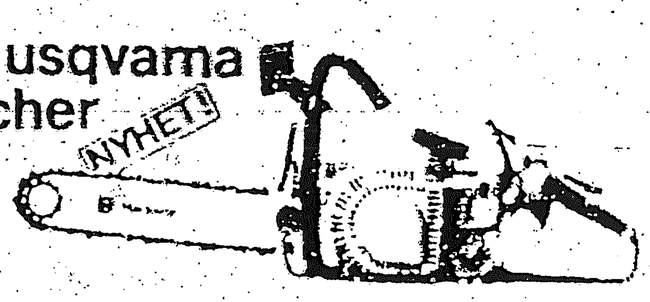

Husqvarna
Motorsagekspertene.

HAVNA TRENINGSSENTER
Innehaver Fysioterapeut Bjørn Nytrø

Fagernesvn. 3 - 8500 Narvik
Telefon 45450

— *Trening*
— *Badstu*

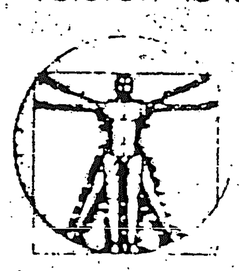

— *Boblebad*
— *Solstudio*

GOD PARKERING
ankenes fargesenter a.s
Ankenesv. 275 ☎ 57 107, 8520 Ankenesstrand

Alt hva du trenger av belegg og tapet,
vi har det på tilbud – selv beste kvalitet.

NORD-NORGES STØRSTE
SIVILTRYKKERI

NOR TRYKK

A/S NOR-TRYKK NARVIK
PARKHALLENE, POSTBOKS 177, 8501 NARVIK
TELEFON (082) 44 595

God Jul